ЗВЯЗДА

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1 рубель

11 ЛІПЕНЯ 1992 г.
субота, № 138 (21916)

СОНЦА:
Усход, захад, даўжыня дня:
Мінск — 4.51, 21.38, 16.47;
Віцебск — 4.33, 21.35, 17.02;
Магілёў — 4.40, 21.27, 16.47;
Гомель — 4.47, 21.15, 16.28;
Гродна — 5.08, 21.50, 16.42;
Брэст — 5.17, 21.43, 16.26.

МЕСЯЦ:
Першая квадра 7 ліпеня.

ІМЯНІНЫ:
Сяргея, Германа, Паўла; Вольгі, Пелагеі.

РОЗГАЛАС

УДАРЫМ ПА РАДЫЕНУКЛІДАХ... БАТОНАМ

ВАЎКАВЫСК. Нічога дзіўнага, на першы погляд, у тым, што хлебазавод пачаў выпускаць з пшанічнай мукі новы батон «Здароўе». Але, аказваецца, «Здароўе» спрые паскарэнню вываду з арганізма... радыенуклідаў. Справа ў тым, што батон утрымлівае карацін у масле (правітамін «А»). У ім таксама цукар, маргарын, соль, дрожджы.

КІШЭНІ, ПОЎНЫЯ ГРАНАТ

ГОМЕЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ. (У. Пернікаў). Падзеі апошніх часоў сведчаць аб тым, што для многіх своеасаблівай модай стала ўзбраенне.

Так, у Гомелі была затрымана легкавушка, у якой ехалі два літоўскія кааператары і малады лайдак з Рэчыцы, які нідзе не працуе. У кішэнях апошняга ляжалі дзве гранаты.

Яшчэ большы зброевы арсенал быў выяўлены ў групы хлопцаў, што ваяжыравалі ў Буда-Кашалёўскім раёне — рабочага Гомельскай бройлернай фабрыкі, нідзе не працуючых двух братоў з Веткаўскага і жыхара вёскі Калініна Буда-Кашалёўскага раёнаў. Супрацоўнікі міліцыі адабралі ў іх фінскі нож, баявую гранату, нямецкую вінтоўку і тры патроны да яе.

Кур'ёзны выпадак адбыўся з фрэзероўшчыкам вытворчага аб'яднання «Вымяральнік». Дэманструючы сваёй знаёмай добнакаліберны пісталет-аўтаручку, што нібыта купіў на рынку ў Брэсце, ён незнарок параніў сябе ў бядро. Ды так, што запатрабавалася неадкладная медыцынская дапамога.

З нагоды ўсяго сказанага можна толькі парадавацца таму, што ўладальнікі фінскага нажа, гранат і вінтоўкі не дадумаліся да шырокай дэманстрацыі баявых здольнасцей сваёй зброі.

ЦІ ЛЁГКА БЫЦЬ БІЗНЕСМЕНАМ?

Сапраўднымі бізнесменамі па прызванню, сцвярджаюць заходнія даследчыкі, з'яўляюцца толькі 3 працэнты людзей. Большасць жа з нас, пакуль жыццё не перавучыла, даверлівыя, як цыляты. І не выпадкова на пінскім рэчавым рынку з'явіліся спрытнюгі, якія з поспехам выдаюць сябе за работнікаў міліцыі і падатковай службы. У расцяпістых гандляроў, якія не здагадваюцца праверыць дакументы, жулікі рэквізуюць рэчы, а магчыма, бяруць і хабар.

Расплачвацца «бізнесменам» прыходзіцца і за сваю дрэнную інфармаванасць. Многія дзелавыя людзі нават не падазраюць, што вывозіць з Беларусі вялікія партыі тавараў можна толькі па спецыяльных ліцэнзіях. Няведанне законаў не вызваляе іх парушальнікаў ад адказнасці. Увесь вывозімы тавар у перакупшчыкаў канфіскуецца ды яшчэ даводзіцца заплаціць штраф ад 5 да 10 тысяч рублёў. Усяго за паўтара месяца на пінскім вакзале такім чынам канфіскавана рэчаў на 438 тысяч рублёў.

Гімн Беларусі. Якім яму быць?

Сёння мы завяршаем публікацыю вершаваных твораў, дасланых на конкурс праектаў Дзяржаўнага гімна Беларусі. Усе яны сучасных аўтараў, а таму падаюцца пад дэвізамі. Нагадваем, што ў адборы лепшых могуць удзельнічаць усе грамадзяне рэспублікі. Вам застаецца ўважліва прачытаць і даслаць у рэдакцыю ліст з указаннем твору, які найбольш спадабаўся. Спяшайцеся. Магчыма, ваш голас будзе рашаючым!

4. 3-ЦІ ВАРЫЯНТ

Мы не згубіліся ў свеце,
Мы збераглі свой дом —
Нам пераможна свеціць
Грунвальд сваім шчытом.
Зніч святы ўзыходзіць
У святле зары,
У сваёй гасподзе
Мы — гаспадары.
ПРЫПЕЎ: Радзіма Беларусь,
Ты сцяг свой узняла,
Сатканы з белых руж
І чырвані-святла.
Дух наш у слове Скарыны,
Ён і дасюль не згас.
Доля слабых скарыла —
Загартавала нас.
Застаецца з намі
І ратуе зноў
Чыстымі званамі
Спадчына вякоў.
ПРЫПЕЎ: Радзіма Беларусь,
Ты сцяг свой узняла,
Сатканы з белых руж
І чырвані-святла.
Волю сваю абаронім,
Нас не пакіне Бог.
Кліч баявы «Пагоні»
Славу здабыць памог.
Ласкаю і згодай
Наш багаты дом.
Мы да ўсіх народаў,
Як браты, ідзём.
ПРЫПЕЎ: Радзіма Беларусь,
Ты нам жыццё дала.
Дзяржава Беларусь,
Хвала табе, хвала!

5. А ХТО ТАМ ІДЗЕ!

Не пакіне Бог
Нашу Беларусь —
Яна ў вяках
Адшукае свой шлях!
Годзе ўжо марна жыць
У пакорнай згодзе,
Крыўду сваю, як крыж,
Несці на плячах!
Люд свой збірай
Пад Айчыны вольны дах,
Вышэй уздымай
Бел-чырвона-белы сцяг!
Час не здолеў нас
Вынішчыць на звод.
Руш у паход,
Нескароны народ!
Родная Беларусь,
Пад крысом «Пагоні»
Шчасце сваё будуй,
Вольна расцвітай!
Гонар трымай,
Шчыра праўду спавядай,
Бацькоўскі край
Мірнай працай услаўляй!

6. О, ФАРТУНА!

Жыве Беларусь!
Веру — будзе жыць заўсёды.
Святло «Пагоні»
Будзе сэрцы нашы акрыляць.
Жыве! Жыве—
Наш край пакутны і свабодны,
Нескароная нікім і святая зямля.
Беларусь, Беларусь,
Хай мінуць цябе ўсе нягоды.
Век у шчасці жыві,
Ты—Радзіма мая.

Жыве Беларусь—
Нашай волі абуджэнне.
Краіна-маці,
Ты прызнанне шчырае прымі,
Жыве! Жыве!—
Гучыць ўзнёсла блаславенне.
Беларускі горды дух
Уваскрос з даўніны.
Беларусь, Беларусь,
Мы тваё вітаем Адраджэнне.
Будзеш вечна вольнай ты,
Будзем вольнымі мы.

Жыве Беларусь!
Нас нядоля не здалела.
Магутны Божа,
Беражы Айчыну з году ў год.
Жыве! Жыве!—
Як непагасны сімвал веры
Будзе вечна на зямлі
Паспаліты наш род.
Беларусь, Беларусь!
Пад штандарам бел-чырвона-белым
Век у шчасці жыві,
Беларускі народ!

А ЦЭНЫ ЎСЕ РАСТУЦЬ...

Ва ўчарашнім нумары газеты была змешчана інфармацыя пра падаражанне некаторых відаў прадуктовых тавараў. Відаць, многія і не падазравалі, што гэта адбудзецца, таму, каб пераканацца, пачалі тэлефанаваць у рэдакцыю.

З раніцы «зверху» нас запэўнілі, што павышэння цэн не адбылося. Аднак потым усё стала на сваё месца. І цяпер, напрыклад, гарэлка «Пшанічная» каштуе не 76 рублёў, а 105, а «Белая Русь» не 87, а 135.

Так што перш чым выпіць, прыйдзецца падумаць, а ці хопіць грошай на закусь? А яшчэ ў галаве адна банальная думка: як выжыць у сённяшнім жыцці пенсіянерам і малазабяспечаным?

НАРАДЖАЦЬ ПРЫЙДЗЕЦЦА Ў СУСЕДА...

БАРАНАВІЧЫ. Літаральна за некалькі дзён рэзка ўзрасла колькасць насельніцтва ў Ляхавічах.

Справа ў тым, што ў Баранавічах днямі на дэзінфекцыю закрыўся адзіны ў горадзе раддом. Цяпер будучым маці горада і Баранавіцкага раёна прыйдзецца ездзіць «рабіць» план па нованароджаных да суседзяў.

«ПРЫЙШОЎ ПЯТРОК...»

Заўтра, 12 ліпеня, Беларуская праваслаўная царква ўшаноўвае святых першавярхоўных апосталаў Пятра і Паўла. У суботу ж заканчваецца Пятроўскі пост.

Свята адзначаецца на пяты дзень пасля Купалля і з'яўляецца працягам купальскіх гулянняў. Святы Пётр лічыцца апекуном хлебаробскай працы. Пасля Пятра лета пачынае хіліцца да восені, аб чым гаворыць вядомая прымаўка: «Прыйшоў Пятрок — апаў лісток». Калі на Тройцу дзяўчаты «завівалі» бярозкі, то на Пятра іх развівалі, у гэты дзень не дазваляецца таксама сварыцца. Восень яшчэ толькі-толькі нагадвае аб сабе першым апалым лістком, але пара яшчэ цёплая, летняя, ноч кароткая: «Пятрова ночка невялічка. Не выспалася панічка».

Цяпер — крыху аб гісторыі свята. Святы апостал Пётр (у Бібліі ён яшчэ вядомы пад імем Сімон) — паслядоўнік вучэння Ісуса Хрыста, аўтар двух саборных пасланняў, якія ўвайшлі ў Свяшчэннае пісанне. Святы апостал Павел прапаведваў у многіх краінах ад Іерусаліма і да Рыма. Ён вядомы таксама 14 пасланнямі да асобных цэркваў і людзей. Гэтыя пасланні таксама змешчаны ў Бібліі. У 67 годзе н. э., у час праўлення рымскага імператара Нерона, апостал Пётр быў распяты, а апостал Павел абезгалоўлены.

«Мы несумненна пройдзем цяжкі перыяд»

Выступленне В. КЕБІЧА на нарадзе-семінары старшынь выканкомаў Саветаў народных дэпутатаў

Паважаныя таварышы!

Мне хацелася б выкарыстаць сённяшнюю нашу сустрэчу для таго, каб данесці да вас усю тую занепакоенасць, якая ёсць у нас у сувязі з абстаноўкай у рэспубліцы. Гэта датычыць стану грамадства, становішча спраў у эканоміцы і ўплыву на ўсё гэта мясцовых органаў улады.

На жаль, многія з вас недаацэньваюць таго, што адбываецца, не ўлоўліваюць галоўнага, займаюцца другараднымі справамі, раўнадушна адносяцца да таго, што будаража людзей, не шукаюць тых сродкаў, якія маглі б фарміраваць настрой людзей, не давалі б ім скатвацца ў бездань адрываючых ад справы палітычных страсцей. Дзіўна, але чамусьці многія проста не разумеюць, што сёння пытанне стаіць так: ці выжывем мы як самастойная дзяржава, як нацыя, як дружная сям'я ўсіх народаў, якія насяляюць нашу рэспубліку.

У многіх рэгіёнах былога Саюза разгарнулася самая сапраўдная вайна. А ўзнікла яна, як вы ведаеце, з малога, з дробязных крыўд і канфліктаў. Але знайшліся сілы, якія змаглі раздуць тлеючыя вугалі ў бушуючае полымя. У ім гінуць не тыя няўдачныя палітыканы, якія ўсё гэта заварылі, а ні ў чым не вінаватыя людзі — жанчыны, старыя і дзеці. Прычым ніхто ўжо не думае, што трэба расціць збожжа, працаваць на заводах, будаваць дамы. Усё засланіла сляпая нянавісць.

Няўжо мы можам дапусціць у сябе нават штосьці падобнае? Проста ў галаве не ўкладваецца.

Нам з вамі выпала нялёгкая доля. Сёння ўсе ўладныя структуры аказаліся ў эпіцэнтры, што знаходзіцца паміж старым і новым, паміж сіламі, якія нясуць у сабе канструктыўны зарад, і тымі, хто гатовы ўсё разбурыць, прыкрываючы гэта прыгожымі фразамі. А простаму чалавеку разабрацца ў гэтым нялёгка. І, на жаль, у большасці выпадкаў мясцовыя органы ўлады раўнадушна глядзяць на гэта. Быццам іх і не датычыць. А сёй-той, імкнучыся нажыць танную папулярнасць, нават падлівае масла ў агонь, спрабуе сваю ж бяздзейнасць звальваць на ўрад, забываючыся аб тым, што пойдзе ў адстаўку гэты ўрад, які цвёрда прытрымліваецца ўзважаных падыходаў, пойдуць у адстаўку і яны. Іх проста змяце хваля анархіі і беззаконнасці.

Сёння наша эканоміка, ды і ўсе структуры дзяржавы не зведваюць тых разбуральных удараў, якія літаральна ўзрушаюць многія рэгіёны былога Саюза, галоўным чынам таму, што ў нас існуе пэўная стабільнасць. Дзякуючы гэтаму з намі выказваюць жаданне супрацоўнічаць іншыя дзяржавы, міжнародныя арганізацыі і буйныя прыватныя фірмы.

Мне ў час маіх зарубежных паездак многія вядомыя палітычныя дзеячы і бізнесмены часта выказвалі занепакоенасць наконт магчымага ў нас рэферэндуму, ставячы пры гэтым сваё супрацоўніцтва з намі ў прамую залежнасць ад таго, ці застануцца ў рэспубліцы стабільная абстаноўка і той урад, з якім яны цяпер маюць справу. І з гэтым трэба лічыцца, таму што мы не зможам, — аб гэтым прама трэба сказаць, абысціся без буйных укладанняў у нашу эканоміку замежнага капіталу.

Стабільнасць цяжка стварыць, але лёгка разбурыць. А іменна гэта і спрабуюць рабіць некаторыя партыі і рухі, спекулюючы на цяжкасцях пераходнага перыяду. Вядома, чаго-чаго, а цяжкасцей у нас хапае. Але сусветны вопыт паказвае, што па-іншаму, на жаль, на буйных паваротах гісторыі быць не можа. Нельга расцэньваць гэта як нейкую трагедыю. Гэта цалкам аб'ектыўныя працэсы, і нам трэба ўсё гэта перажыць.

Сёння народная гаспадарка адчувае жорсткі прэсінг па ўсіх напрамках, што праяўляецца ў зніжэнні вынікаў функцыяніравання як эканомікі рэспублікі ў цэлым, так і асобных яе галін. З вялікім адставаннем ідзе выкананне даходнай часткі бюджэту. Ён працягвае заставацца дэфіцытным, што непасрэдным чынам адбіваецца на фінансаванні першачарговых расходаў. У народную гаспадарку з-за неплацежаздольнасці многіх прадпрыемстваў уліліся велізарныя крэдытныя рэсурсы. На 1 ліпеня бягучага года яны перавысілі 150 млрд. рублёў. Нацыянальны банк і ўрад вымушаны былі пайсці на такія крэдыты. Інакш дзейнасць соценъ прадпрыемстваў была б проста паралізавана.

Нядаўна мы прынялі рашэнне правесці ўнутрырэспубліканскі залік узаемных патрабаванняў прадпрыемстваў і арганізацый. Вынікам гэтай работы стала пагашэнне ўзаемных даўгоў пастаўшчыкоў і спажыўцоў на агульную суму 126 млрд. рублёў. Несумненна, гэта палепшыла фінансавы стан прадпрыемстваў і знізіла іх запазычанасць бюджэту. Але нагрузка на крэдытныя рэсурсы ад гэтага не аслабла, а, наадварот, узрасла. За крэдыты ж усё роўна прыйдзецца разлічвацца.

Акрамя таго, з 1 ліпеня, як мы дагаварыліся з іншымі краінамі, якія ўваходзяць у СНД, павінен праводзіцца і міждзяржаўны залік узаемных патрабаванняў прадпрыемстваў і арганізацый. Гэта таксама магло б аслабіць многія вузлы ў

(Заканчэнне на 2-й стар.).

ПРЭЗІДЭНТ РУМЫНІІ НАВЕДАЕ БЕЛАРУСЬ

У нядзелю, 12 ліпеня, чакаецца прыбыццё ў сталіцу рэспублікі з афіцыяльным двухдзённым візітам прэзідэнта Румыніі Іона Іліеску. Раней ён наведаў Эстонію.

Амаль адразу ж пасля прыбыцця ў Мінск кіраўнік Румынскай дзяржавы сустрэнецца «сам-насам» са Старшынёй Вярхоўнага Савета Беларусі Станіславам Шушкевічам. Затым у Доме знешнеэканамічных сувязей пачнуцца беларуска-румынскія перагаворы. Мяркуецца, што пасля іх завяршэння будзе падпісана дэкларацыя аб узаемаразуменні, дружбе і супрацоўніцтве паміж Рэспублікай Беларусь і Румыніяй.

Праграмай наведання Іона Іліеску беларускай сталіцы прадугледжаны таксама сустрэчы з кіраўніком урада Вячаславам Кебічам, дэпутатамі Вярхоўнага Савета рэспублікі. У завяршэнне знаходжання адбудзецца прэс-канферэнцыя для журналістаў.

Як паведаміў карэспандэнту БЕЛТА часовы паверанны ў справах Румыніі ў Беларусі Нікалае Стыня, гэта будзе першы афіцыяльны візіт Іона Іліеску ў Беларусь. Ён адыграе вялікую ролю ў справе паглыблення ўзаемных намаганняў па выкананню эканамічнага пагаднення, падпісанага раней. Нашы краіны, на думку румынскага прадстаўніка, маюць добрыя прадпасылкі для развіцця ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва.

ДА ВІЗІТУ ПРЭЗІДЭНТА РУМЫНІІ ІОНА ІЛІЕСКУ Ў БЕЛАРУСЬ

Іон Іліеску быў выбраны прэзідэнтам Румыніі 20 мая 1990 года васьмюдзесяццю пяццю працэнтамі галасоў выбаршчыкаў на першых за пасляваенны перыяд свабодных выбарах у краіне. Іон Іліеску нарадзіўся 3 сакавіка 1930 года ў румынскім горадзе Алтэніца. Закончыў Бухарэсцкі політэхнічны інстытут і энергетычны інстытут у Маскве. З 1955 года працаваў у Інстытуце энергетыкі і праектавання. У 1967 годзе назначаны міністрам па справах моладзі. Пасля 1971 года займаў рад адказных пасад у КП Румыніі і органах мясцовага самакіравання. У 1979 годзе з-за рознагалоссяў з Нікалае Чаушэску быў зняты з усіх партыйных і дзяржаўных пасад і назначаны прэзідэнтам Нацыянальнага савета па воднай гаспадарцы, затым працаваў дырэктарам выдавецтва тэхнічнай літаратуры «Эдытура тэхніка».

З 1984 па 1989 гады знаходзіўся пад пастаянным наглядам службы дзяржаўнай бяспекі.

У лютым 1990 года стаў прэзідэнтам Часовага савета нацыянальнага саюза, а ў красавіку быў вылучаны кандыдатам у прэзідэнты ад Фронта нацыянальнага выратавання.

22 снежня 1991 года ад імя Савета ФНВ Іон Іліеску аб'явіў аб распадзе ўсіх структур улады рэжыму Чаушэску і заявіў аб рашучасці новай, дэмакратычнай і плюралістычнай Румыніі да правядзення палітыкі адкрытасці на міжнароднай арэне.

Свабодна валодае французскай, англійскай і рускай мовамі.

Аддзел інфармацыі МЗС Рэспублікі Беларусь — БЕЛТА.

БУДЗЬЦЕ ЗДАРОВЫ!

БАРАНАВІЧЫ. Незвычайная гуманітарная дапамога прыйшла ў Баранавічы з аўстрыйскага горада-пабраціма Штокерау. Бургамістр Леапольд Трысенскі падарыў гораду апарат для ультрагукавой дыягностыкі сэрца, рэанімабіль, дзіцячыя інвалідныя каляскі.

Усё прывезенае «гаспадар» асабіста развёз па медыцынскіх установах.

На 205 «акадэмікаў» стала больш

Упершыню ўручэнне дыпломаў выпускнікам Акадэміі міліцыі Рэспублікі Беларусь адбылося на плошчы Перамогі.

Наш прэм'ер Вячаслаў Кебіч назваў першы выпуск акадэміі дзяржаўным актам. Але і папярэдзіў дзвесце пяць хлопцаў у свежанькіх лейтэнанцкіх пагонах, што цяжкія дні наперадзе.

І гэта сапраўды так. На плечы наваспечаных афіцэраў міліцыі кладзецца і ўзросшая злачыннасць, і ўся неразбярыха з законамі, прававымі нормамі. Ім, сёлетнім выпускнікам, ствараць прававое заўтра незалежнай дзяржавы. Ці гатовы яны да гэтага? У дыпломе — юрыст-правазнаўца, у позірку — юнацкая задзёрыстасць і ўпэўненасць, што ўжо ад цябе злачынца не ўцячэ. Дай жа Бог ім і далей захоўваць свае гатоўнасць і веру.

Дарэчы, амаль усе выхаванцы акадэміі былі ў свой час у Карабаху, некаторыя з іх праходзілі службу ў Афганістане. Ды і сама акадэмія лічыцца на добрым рахунку ў Садружнасці: сярод выпускнікоў ёсць грузіны і узбекі, украінцы і рускія... А вось усіх навучэнцаў-азербайджанцаў пасля чацвёртага курса новы прэзідэнт Азербайджана адклікаў дамоў. Ім, прэзідэнтам, вядома, лепш відаць...

Акадэмія сёлета выпусціла афіцэраў трох спецыялізацый: адміністрацыйна-прававой, аператыўна-пошукавай і следча-крыміналістычнай. Нам застаецца толькі спадзявацца, што ў любога, хто будзе ўвечары выходзіць на вуліцу, стане больш упэўненасці ў сваёй недатыкальнасці.

Аляксандр КОКТЫШ, Яўген ПЯСЕЦКІ (фота).

Пётр СТАСЮК:

«Суд праходзіў цяжка...»

З 16 чэрвеня па 1 ліпеня ў народным судзе Цэнтральнага раёна Мінска праходзіў суд: генеральны дырэктар Белдзяржстраха Пётр Стасюк супраць народнага дэпутата Беларусі Яўгена Новікава. Нагадаем коратка аб сутнасці справы.

5 сакавіка г. г. «Радыёфакт» прадаставіў магчымасць Яўгену Новікаву выступіць па пытанню законнасці прыняцця Саветам Міністраў РБ пастановы № 399 «Аб стварэнні Беларускай дзяржаўнай страхавой камерцыйнай арганізацыі». У гэтым выступленні народны дэпутат прад'явіў абвінавачванне Стасюку ў антыдзяржаўнай дзейнасці, у карупцыі.

Натуральна, генеральны дырэктар Дзяржстраха палічыў, што гэта выступленне закранула яго гонар, і звярнуўся ў суд, каб абавязаць Новікава і Дзяржтэлерадыё абвергнуць сказанае ў праграме «Радыёфакт».

— Давайце разбяромся ў дэталях, якія насцярожылі дэпутата, — пачаў размову Пётр Стасюк на чарговай сустрэчы з журналістамі пасля суда. — Возьмем пункт 8 Палажэння аб Белдзяржстраху, на які спасылаецца Новікаў,—прыбытак, які застаецца пасля ўплаты падаткаў і іншых плацяжоў у бюджэт, з'яўляецца ўласнасцю Дзяржстраха. Дзе тут крымінал? А хіба Закон аб дзяржпрадпрыемстве, прыняты ВС РБ, гаворыць пра іншае? Так, сапраўды, прыбытак, які застаецца пасля ўплаты ў бюджэт, накіроўваецца на будаўніцтва службовых памяшканняў, жылля, іншыя матэрыяльныя каштоўнасці для страхавых органаў рэспублікі. Як мог дазволіць сабе народны дэпутат галаслоўна заявіць, што ўласнасць Белдзяржстраха належыць вузкай групе асоб — кіраўнікам Белдзяржстраха? Выступленне Яўгена Новікава ад пачатку і да канца—паклёп, накіраваны на падрыў дзяржаўнага страхавання. Гэта, па сутнасці, эканамічная дыверсія на падрыў даверу да ўрада і асабіста Вячаслава Кебіча і яго намесніка Міхаіла Мясніковіча, якія падпісалі дакументы па Беларускай дзяржаўнай страхавой камерцыйнай арганізацыі, па стварэнню дзяржаўнага страхавога нагляду. Мэта страхавога нагляду—абараніць страхавальнікаў. Паколькі мы ўваходзім у рынак, з'яўляюцца новыя альтэрнатыўныя арганізацыі, якія могуць на гэтым беззаконні зняць «смятанку». Таму пастанова накіравана ў першую чаргу на абарону інтарэсаў страхавальнікаў. А іх у нас 8 мільёнаў.

— Яўген Новікаў заявіў, што прыбытак ад інвестыцый прысвойваецца...

— Фантазія дэпутата. Прыбытак, паўтаруся, які атрымліваецца ад інвеставання сродкаў страхавання, размяркоўваецца ва ўстаноўленым законам парадку, прычым частку з яго атрымліваюць страхавальнікі, тое ж, што застаецца, ідзе на развіццё страхавых органаў, а таксама на вырашэнне сацыяльных пытанняў. У прыватнасці, на выплату 13-й зарплаты ўсім страхавым работнікам.

Узгадаў Пётр Стасюк на сустрэчы з журналістамі і пра тое, што суд праходзіў вельмі складана.

— Новікаў лічыў, што маю заяву ў судзе не павінны былі прымаць. Ён адмаўляўся даваць паказанні, абвінавачваў суддзю ў тым, што яна з'яўляецца памагатай у крадзяжах.

Як бы там ні было, але факт застаецца фактам: суд Стасюк супраць Новікава закончыўся на карысць першага. Прадстаўнікі Феміды, перад якімі на працягу 10 дзён ламалі коп'і народны дэпутат і генеральны дырэктар Белдзяржстраха, вырашылі, што вінаваты народны дэпутат. Суд задаволіў іск Стасюка. Цяпер Яўгену Новікаву прыйдзецца выплачваць Пятру Стасюку за нанесены маральны ўрон 15 тысяч рублёў. Не абышла «гэта чаша» бокам і праграму «Радыёфакт», якая прадаставіла слова народнаму дэпутату: ёй давядзецца аддаць Стасюку 5 тысяч.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

РАДЫЁФАКТ

У Маскве адкрыты помнік вядомаму палкаводцу Георгію Жукаву, жыццё якога цесна звязана з Беларуссю. Бюст з бронзы і мармуру ўстаноўлены ля станцыі метро «Каширская».

***

Беларуская праваслаўная царква ўшаноўвала памяць святога нашай зямлі — прападобнага Марціна Тураўскага. Ён быў простым кухарам пры епіскапах Тураўскіх. Гасподзь даў яму магчымасць бачыць іх святое жыццё, чуць іх святыя малітвы пра ўратаванне народа беларускага.

***

Цяжка падлічыць, колькі за апошні час у Мінску прайшло розных канферэнцый, семінараў, нарад, сустрэч, кірмашоў. Вось і днямі завяршыўся чарговы — «Усход — Захад — Поўнач—Поўдзень». Дарэчы, як сказаў у гутарцы з карэспандэнтам «Радыёфакта» прэзідэнт Саюза прадпрымальнікаў Беларусі Уладзімір Карагін, усе кірмашы ідуць рэспубліцы на карысць. Заключана шмат здзелак. Ну, а на апошнім вельмі добра была арганізавана ахова — не было ўкрадзена нават цвіка.

Мецъ дзяцей усё цяжэй

КРЫЧАЎ. (А. Балдоўскі). Усё менш радасці і ўсё больш смутку прыносіць нам сучаснае жыццё. Даюць падставу для роздуму некаторыя статыстычныя даныя.

Напрыклад, усяго дзесяцігоддзе назад, у 1981 годзе, у Крычаве нарадзілася 513, а памерла 262 чалавекі. Быў прыкметны прырост. У 91-м гэтыя лічбы ўжо складалі адпаведна 401 і 353, а за кароткі тэрмін бягучага года — 101 і 129.

Баланс, як бачым, адмоўны: колькасць нябожчыкаў перавысіла колькасць нованароджаных. Гэта найперш паказчык таго, што жыць стала цяжэй, значна пагоршыўся дабрабыт.

«Мы несумненна пройдзем цяжкі перыяд»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.).

іх гаспадарчай дзейнасці. Але ўсё яшчэ вельмі ў няпэўным стане застаецца пагашэнне запазычанасці нам з боку Расіі, на якую падае асноўная доля дэбітарскай запазычанасці. Расія пакуль што ўстрымліваецца ад шырокага крэдытавання гэтай аперацыі, паколькі такі крок супярэчыць патрабаванням Міжнароднага валютнага фонду.

Нядаўна Прэзідыум Вярхоўнага Савета сумесна з урадам прыняў рашэнне аб выдачы Нацыянальным банкам ільготных доўгатэрміновых крэдытаў тым прадпрыемствам і арганізацыям, якія ў сілу цэнавых узрушэнняў маюць недахват уласных абаротных сродкаў. Гэта акцыя ацэньваецца больш чым у сто мільярдаў рублёў крэдытных рэсурсаў. Палавіна аплаты за карыстанне крэдытам будзе зроблена за кошт бюджэтных сродкаў. Цяпер банкаўскія і фінансавыя органы сумесна з прадпрыемствамі і арганізацыямі вызначаюць канкрэтныя размеры крэдытаў.

Але я павінен з усёй адказнасцю заявіць, што гэта меры вымушаныя, далёкія ад таго, каб прадпрыемствы сапраўды станавіліся на свае ногі, як таго патрабуе рынак. Ды і дзяржава — не дойная карова: бо, каб камусьці даць, трэба ў кагосьці ўзяць. Ва ўсіх астатніх выпадках гэта толькі мімалётная палёгка. Яна можа, калі яе толкам не выкарыстаць, прывесці да яшчэ горшых вынікаў. Таму сур'ёзна памыляюцца тыя, хто разлічвае, што і далей на плечы дзяржавы будуць скідвацца даўгі прадпрыемстваў. Прыняты Вярхоўным Саветам Закон аб банкруцтве праблему ставіць рубам: або думай аб выжывальнасці, або прадавай усё з малатка. Утрыманству за кошт дзяржавы прыходзіць канец. Мясцовыя Саветы павінны гэта зразумець і спыніць закідваць урад пісьмамі-хадайніцтвамі або пагрозамі спынення вытворчасці. Што ж рабіць, ва ўмовах рынку могуць быць і банкруты. І не трэба перашкаджаць нармальным рынкачным працэсам. Не ўмеюць працаваць — няхай разараюцца.

На жаль, многім нашым прадпрыемствам уласцівы лёгкаважкія адносіны да гэтых праблем. Значную частку атрыманых крэдытных сродкаў яны накіроўваюць на чыста ўнутраныя спажывецкія патрэбы, перш за ўсё на заработную плату. Гэта мае месца, скажам, на Полацкім заводзе сельскагаспадарчага абсталявання, Мінскім заводзе шампанскіх він і радзе іншых прадпрыемстваў. Усё гэта не толькі не садзейнічае аздараўленню эканомікі, але і ўзмацняе інфляцыйныя працэсы, падштурхоўвае рост грашовых даходаў насельніцтва, не падмацаваны рэальнай пакупной магчымасцю.

Павінен вам адкрыта сказаць, што ў нас маглі быць вельмі вялікія збоі з грашовай наяўнасцю, калі б не ўдалося своечасова ўвесці ў абарот разліковыя білеты Нацыянальнага банка. Прычым зроблена гэта было без урону для іншых дзяржаў СНД. Мы, вядома, зацікаўлены, каб рублёвая зона працягвала жыць, ні ў якім разе не імкнёмся да таго, каб яе разбурыць, аднак у залежнасці ад канкрэтных акалічнасцей, у рамках нармальных пагадненняў, калі нас да гэтага вымусяць, прыйдзецца пайсці на ўвядзенне паўнакроўнай беларускай валюты. Але трэба ўсведамляць тое, што справа гэта вельмі складаная, дарагая, таму што патрабуе ўключэння зусім новых механізмаў валютнага, таможнага і пагранічнага рэгулявання.

Для таго, каб выйсці з той вельмі складанай сітуацыі, у якой аказалася эканоміка, усяліць у людзей сацыяльную ўпэўненасць, неабходна ажыццявіць і цэлую сістэму іншых мер, звязаных з велізарнай па маштабах і інтэнсіўнасці работай. Гэтыя меры падрабязна выкладзены ў добра вядомым вам праграмным дакуменце — асноўных напрамках палітыкі ўрада па прадухіленню спаду вытворчасці і фарміраванню ўмоў выхаду з крызісу. Дарэчы, ён атрымаў высокую ацэнку зарубежных спецыялістаў. Цяпер ідзе актыўная работа па выкананню гэтай праграмы, распісана па выканаўцах літаральна кожнае дзеянне, устаноўлена эфектыўная сістэма кантролю.

Мы ўпэўнены, што рэалізацыя намечанага дазволіць прыпыніць у бліжэйшыя месяцы нарастанне спаду ў эканоміцы, а ў канцы года, калі не здарыцца чагосьці зусім непрадбачанага, выйсці з гэтага прарыву.

Такая ўпэўненасць мае пад сабой сур'ёзную базу. Галоўнае пытанне, якое было ў апошні час тормазам, збівала з нармальнага рытму работу прадпрыемстваў —гэта пастаўкі камплектуючых, сыравіны і матэрыялаў, — яно ў значнай меры пачало вырашацца. Тут усё-такі ёсць зрухі. Аб гэтым сведчыць перш за ўсё тое, што папоўніліся запасы матэрыяльных рэсурсаў. На 1 чэрвеня ў цэлым па прамысловасці яны павялічыліся ў вартаснай ацэнцы ў параўнанні з пачаткам года ў некалькі разоў. Вядома, не ўсюды аднолькава, але агульная тэндэнцыя такая. Тут праявіліся новыя формы работы і Мінрэсурсаў, і Дзяржэканомплана, і выканкомаў. Але, бадай, больш за ўсё ў гэтым заслуга кіраўнікоў прадпрыемстваў. Многія з іх змаглі прыстасаваць вытворчасць да кан'юнктуры рынку, якая рэзка змянілася, наладзіць работу на аснове прамых кантактаў з партнёрамі.

Немалыя страты ў прамысловасці мы панеслі, ды і цяпер нясём з-за скарачэння ваенных заказаў. Абаронныя прадпрыемствы аказаліся ў вельмі цяжкім становішчы. Аднак той, хто не сядзеў склаўшы рукі, знайшоў падыходы, якія дазваляюць спадзявацца на перамены да лепшага. Тым больш, што тут ёсць добрая база для разгортвання выпуску навукаёмістай прадукцыі, якая можа заняць трывалыя экспартныя пазіцыі. Для гэтага, вядома, патрэбны высокія тэхналогіі, сучасныя тэхнічныя ідэі. І ад гэтага не павінны стаяць убаку ні Акадэмія навук, ні іншыя нашы навуковыя арганізацыі. Трэба ўсім, і мясцовым Саветам перш за ўсё, зразумець, што без рыўка ў экспарце нам не абысціся.

Ёсць адна вострая праблема, агульная для ўсіх галін. Гэта праблема плацежаздольнасці. Я ўжо гаварыў аб тым, якія меры ў гэтых адносінах прымаюцца. Аднак пакуль яшчэ ў вельмі складаным становішчы знаходзяцца буйныя заводы, якія вызначаюць аблічча ўсёй нашай індустрыі: трактарны, Магілёўскае аб'яднанне «Хімвалакно» і цэлы рад іншых. Галоўным чынам з-за цяжкасцей з рэалізацыяй сваёй прадукцыі яны былі вымушаны перайсці на скарочаны графік. Мы неаднаразова сустракаліся з кіраўнікамі прадпрыемстваў і будзем, напэўна, яшчэ не раз сустракацца і разам шукаць шляхі выхаду са становішча.

Меры, прымаемыя па аздараўленню фінансавага стану, несумненна, адыграюць сваю ролю. Але вельмі многае, бадай, большая частка таго, што трэба і можна зрабіць, залежыць ад саміх прадпрыемстваў. Напэўна, няма сэнсу ўсё пералічваць. Але адно пытанне, несумненна, патрабуе да сябе вельмі пільнай увагі. Гэта тое, што звязана з узроўнем цэн, якія прадпрыемствы цяпер самі ўстанаўліваюць на сваю прадукцыю.

У імкненні многае вырашыць праз цэны ў сваіх інтарэсах, яны ўсё часцей сутыкаюцца з тым, што спажыўца прапануемая цана не задавальняе. Ён і рады б купіць, ды не мае за што. Нармальная эканоміка ўсё роўна прымусіць шукаць выхад з такога становішча. Шукаць нейкі баланс адносін са спажыўцом. Прадпрыемствам трэба заваёўваць рынак. Тады можна і гаспадаром быць на ім, а значыць, і ўплываць на правілы паводзін. Увогуле трэба працаваць. Гэта датычыць усіх галін — няхай гэта будзе прамысловасць, транспарт, будаўніцтва, а тым больш аграпрамысловы комплекс.

Я не буду пералічваць усе цяжкасці, якія сёння ёсць у сельскай гаспадарцы. Іх многа, і каму-каму, а вам яны добра вядомы. Але ў тым і справа, што мы павінны сканцэнтравацца, сабраць у кулак усе нашы сілы, волю, уменне, каб не даць разваліцца гэтаму выключна важнаму сектару эканомікі. Пакуль жа, на жаль, нам не ўдалося прыпыніць тое спаўзанне, якое тут адбываецца. І гэта вельмі трывожыць.

Працягвае падаць прадуктыўнасць жывёлы. Зніжаюцца вытворчасць і закупкі малака і мяса. Ці трэба гаварыць аб тым, як гэта адбіваецца на эканоміцы гаспадарак. Але дадаткова да гэтага ўзнікла зусім новая праблема — вялікія цяжкасці з рэалізацыяй мясапрадуктаў. Нашы традыцыйныя спажыўцы — Масква, Санкт-Пецярбург і іншыя раёны —сёння адмаўляюцца купляць беларускае мяса, задавальняюць свае патрэбы паступленнямі з-за рубяжа. Пастаўкі мяса за межы рэспублікі за паўгоддзе знізіліся больш чым напалавіну. А гэта як-ніяк 66 тысяч тон.

Ёсць тут і такая прычына. Не задавальняе іх тая цана, якую мы можам прапанаваць за мяса, — 130—140 тысяч рублёў за тону. Але і мы не можам прадаваць дзешавей, стратна для сябе.

На ўнутраным рынку па раду прычын, у тым ліку з-за кансерватызму і непаваротлівасці кіраўнікоў гандлю і мясцовых Саветаў, рэалізацыя таксама рэзка скарацілася. Да чаго гэта прывяло? Перапоўнены халадзільнікі мясакамбінатаў і гандлёвых арганізацый. Гаспадаркі не могуць здаць жывёлу, а гэта, зразумела, выклікае ў іх вялікія фінансавыя цяжкасці. Увогуле, узнік сапраўдны затор.

Урад у сувязі з гэтым прымаў ужо рад мер. Для пакрыцця выдаткаў па захоўванню мяса Мінгандлю было выдзелена ў першым паўгоддзі з бюджэту 26 млн. рублёў і прадастаўлена льготных крэдытаў на 800 млн. рублёў. Але самі па сабе грошы ніколі нічога не давалі і не даюць, калі іх не выкарыстоўваць правільна. Як толькі ні адхрышчваліся мясакамбінаты і гандаль ад таго, каб у гэтай неардынарнай абстаноўцы павярнуцца, у лепшым выглядзе даставіць мяса да спажыўца, даць людзям магчымасць выбару, каб яны маглі купіць і танней, і даражэй, але каб пакупнік бачыў і ведаў, за што ён плаціць. Гэты дрымучы кансерватызм проста непрабівальны. А ўсё ж гэта адбываецца на вачах мясцовых Саветаў, хоць яны ведаюць, якім стопарам гэта становіцца для гаспадарак, што не маюць магчымасці своечасова здаць жывёлу на мясакамбінаты і трапілі ў вельмі цяжкае фінансавае становішча.

І я не ўпэўнены, што і сёння ад вас не паступяць пытанні: а што ж нам трэба рабіць з мясам? Адкажу адразу: давайце канкрэтныя прапановы, і там, дзе патрэбна дапамога ўрада, — яна будзе аказана. Але дапамога гэта зноў-такі не павінна зводзіцца толькі да таго, каб патрабаваць грошы і крэдыты.

Вельмі вялікую трывогу выклікае ўраджай гэтага года. У радзе раёнаў з-за недахвату вільгаці зерне не набірае сілы, шчуплае. Асабліва моцна пацярпелі пасевы яравых і азімых збожжавых культур у гаспадарках Віцебскай вобласці, радзе паўночных раёнаў Гродзенскай, Мінскай і Магілёўскай абласцей. Тут магчымы вялікі недабор. Паводле ацэнак спецыялістаў, не выключана, што ў цэлым па рэспубліцы ўраджай збожжавых і зернебабовых культур складзе 22—24 цэнтнеры з гектара. Гэта ніжэй, чым у мінулым годзе, а ён, як вядома, таксама быў не з лепшых. Трэба таксама дадаць, што калі да гэтага часу нармальнае забеспячэнне насельніцтва хлебам у нас падтрымліваецца за кошт цэнтралізаванага паступлення збожжа па зарубежных крэдытах праз СНД і прамых кантрактах (за першае паўгоддзе яно склала ў цэлым каля 1 мільёна 300 тысяч тон), то ў далейшым няма ніякай упэўненасці наконт такога роду крэдытаў. Разлічваць трэба перш за ўсё на свае магчымасці. Таму мы з вамі павінны зрабіць усё для таго, каб вырашчанае было без страт сабрана і найбольш эфектыўна, зыходзячы з інтарэсаў рэспублікі, выкарыстана. Урад для правядзення ўборачных работ выдзеліў неабходную колькасць дызельнага паліва і бензіну. Не будзе складанасцей з электраэнергіяй і газам. Цяпер абвастрылася пытанне з аплатай за гэтыя рэсурсы, тэхніку і запасныя часткі. Патрабуюцца дадатковыя крэдыты. Шукаем магчымасці і тут знайсці рашэнне.

Што датычыць астатняга, а можа ўзнікнуць дадатковая патрэбнасць у людзях, транспарце, то гэта вы цалкам можаце вырашыць на месцах самі.

Улічваючы, што мы можам аказацца ў вельмі цяжкім становішчы з забеспячэннем збожжам, урад пайшоў на ўвядзенне ў сёлетнім годзе абавязковай пастаўкі збожжа ў некалькі большых аб'ёмах, чым прадугледжвалася дзяржзаказам. Аб'ёмы гэтых паставак вызначаны з разліку 7,7 кілаграма збожжа за балагектар інтэнсіўна выкарыстоўваемых сельскагаспадарчых угоддзяў. Дзяржавай гарантаваны высокія, на ўзроўні дзеючых на біржах, цэны на збожжа, якое нарыхтоўваецца ў лік абавязковых паставак. Не менш важна і тое, што аплата збожжавых, зернебабовых і алейных культур, якія нарыхтоўваюцца звыш абавязковай пастаўкі, будзе праводзіцца з 50-працэнтнай надбаўкай да гэтых цэн. Акрамя таго, прадугледжана індэксацыя цэн на нарыхтоўваемае збожжа, зыходзячы з росту цэн на набываемую прамысловую прадукцыю.

Адначасова ўзмацняюцца меры адказнасці. У выпадку невыканання абавязковых паставак гаспадаркі будуць плаціць штраф у размеры двухкратнага кошту недапастаўленага збожжа. Можа гэтыя меры не ўсіх задавальняюць, але яны вымушаныя. Карміць жа людзей трэба. Дарэчы, аб'ём закупак збожжа ў размеры большым, чым два мільёны тон, мы ўжо мелі ў 1984—1985 гадах, хоць валавы збор быў тады ніжэй за чакаемы ў бягучым годзе. І нават пры чакаемых закупках патрэбнасці ў збожжы мы забяспечваем не поўнасцю. Таму прыйдзецца закупіць за межамі рэспублікі як мінімум 2,5 млн. тон. Між іншым, сёлета складваецца быццам бы нядрэнны ўраджай у Казахстане. Нам трэба ў што б там ні было не ўпусціць магчымасці закупкі збожжа ў гэтай рэспубліцы. Але яны нам ставяць адну ўмову: дапамога тэхнікай і людзьмі ва ўборцы ўраджаю і сустрэчны продаж некаторай нашай прадукцыі, у тым ліку спажывецкіх тавараў, у якіх Казахстан зацікаўлены. Мной дадзены ўказанні міністру абароны па фарміраванню некалькіх батальёнаў для пасылкі ў Казахстан на ўборку ўраджаю. Гэтымі днямі для таго, каб канкрэтна дагаварыцца па ўсіх пытаннях, туды выязджае міністр хлебапрадуктаў Якушаў.

Як бачыце, усё робіцца для таго, каб змякчыць вастрыню перажываемага перыяду. Мы не можам паставіць пад пагрозу забеспячэнне насельніцтва прадуктамі харчавання.

Урад будзе і далей праводзіць абачлівую палітыку ў частцы рознічных цэн на прадукты харчавання, максімальна стрымліваючы іх рост. Асабліва гэта датычыць фіксаваных цэн. Мы не можам дапусціць паўтарэння таго, што адбываецца ў іншых рэгіёнах, напрыклад, на Украіне, калі праяўляецца хоць бы самая нязначная неасцярожнасць у гэтай справе. Усё гэта зноў-такі ўпіраецца ў тое, як будзе працаваць наш аграпрамысловы комплекс. І клопаты аб ім ва ўрада на першым месцы.

Толькі ў мінулым паўгоддзі са сродкаў рэспубліканскага бюджэту АПК атрымаў каля 14 млрд. рублёў, уключаючы амаль 11 мільярдаў на кампенсацыю затрат сельскагаспадарчых прадпрыемстваў у сувязі з павышэннем цэн на прамысловую прадукцыю і паслугі. Гэта прыкладна трэць усіх расходаў рэспубліканскага бюджэту. Акрамя таго, па лініі аграбанка выдзелена крэдытаў больш чым на 10 млрд. рублёў. Вядома, гэта не поўнасцю адпавядае патрэбнасцям вёскі. На жаль, большага зрабіць проста нельга, няма магчымасці. Але і сцвярджаць, што сваёй палітыкай мы нібыта разрываем вёску дагала, як гэта зрабіў нядаўна ў «Народнай газеце» старшыня Баранавіцкага райвыканкома Мікалай Уладзіміравіч Даменікан, сама меней памылковая думка. А можа, і іншае — жаданне абвастрыць абстаноўку. Бо вольна або міжвольна, але ў яго атрымліваецца, што навокал ледзь ці не ворагі сельскай гаспадаркі. Проста нейкі абсурд. Пры ўсёй маёй павазе да Мікалая Уладзіміравіча, я хачу ў яго спытаць: каму патрэбен такі папулізм? Што, ад гэтага ў нас паявіцца больш сродкаў? Або ўрад штосьці хавае ў кішэні? Навошта нагнятаць страсці, рабіць нейкае процістаянне? Якая ад гэтага карысць справе?

У рэшце рэшт, Мікалай Уладзіміравіч, калі ў вас ёсць канкрэтная і рэальная праграма, то давайце яе сюды, мы яе абавязкова выкарыстаем. Аднак аб гэтым у артыкуле — ні слова. І такая пастаноўка пытання, на жаль, уласціва не толькі Даменікану. Не так ужо мала ў нас аматараў паказаць сябе барацьбітамі за народную справу. На словах, зразумела.

Вёска заўсёды была галоўным у рабоце кіраўнікоў выканкомаў. Яны звычайна не вылазілі з гаспадарак, вельмі актыўна ўплывалі на тое, што там рабілася. І гэта не было нейкай дробязнай апекай. Гаспадаркі ў гэтым мелі патрэбу і адчувалі дапамогу і падтрымку. Цяпер жа нярэдка гэтыя цесныя сувязі парушаюцца. Чаму? Няпроста знайсці адказы на такія пытанні. Але некаторыя сімптомы ўвогуле на паверхні. Мне здаецца, у гэты смутны час хто-ніхто занадта захапіўся сваімі асабістымі праблемамі, стварэннем, на ўсякі выпадак, надзейных тылоў. Я разумею, што асабістыя клопаты ёсць у кожнага. Гэта натуральна, нічога ў гэтым няма заганнага. Але павінна ж быць пачуццё меры.

Вось, напрыклад, ва Ушачах цэлую эпапею парадзіў сваімі дзеяннямі былы намеснік старшыні райвыканкома, а цяпер намеснік старшыні камітэта Віцебскага аблвыканкома па сельскай гаспадарцы і забеспячэнню насельніцтва прадуктамі харчавання В. Майсюк. Тут і будаўніцтва з усякімі парушэннямі і хітрасцямі катэджа для сябе і зяця, і яўна сумніцельныя аперацыі з купляй і распродажам аўтамабіляў, трактараў. Сам перасеў у больш высокае кіруючае крэсла, а славу аб сабе пакінуў нядобрую. Ды і справы ва Ушацкім раёне не зусім добрыя. Зніжэнне вытворчасці малака і мяса тут значна большае, чым у іншых раёнах і ў цэлым па вобласці. Астатнія паказчыкі таксама не вельмі радуюць. Віцебскі аблвыканком аб'явіў Майсюку строгую вымову. Што ж, выканком лепш ведае, як яго пакараць. Ды справа не ў гэтым. Справа ў іншым. Калі б гэта быў адзінкавы выпадак, яшчэ паўбяды. А такое стала набываць даволі масавы характар. Многія работнікі выканкомаў ударыліся ў камерцыйную дзейнасць. Такія факты ёсць у Гомелі, Бабруйску, Мінску. Усё гэта яшчэ больш пераконвае ў тым, якое велізарнае значэнне маюць цяпер кадры. Увесь наш кадравы патэнцыял павінен быць вельмі добра падмацаваны людзьмі найвышэйшай сумленнасці і прыстойнасці, не гаворачы ўжо аб тым, што яны павінны мець сучаснае мысленне, мець глыбокія веды ў галіне кіравання, рыначнай эканомікі, банкаўскай справы.

Нядаўна, як вы ведаеце, адбыўся першы выпуск у Акадэміі кіравання, якую мы стварылі пры Савеце Міністраў. Я меў сустрэчу з выпускнікамі і ацэньваю яе як вельмі карысную. Яна дазволіла ўбачыць, што той, хто прайшоў навучанне, атрымаў даволі высокі ўзровень сучаснай падрыхтоўкі. Нас гэта абнадзейвае ў тым плане, што станаўленне акадэміі ідзе ў правільным напрамку і яна можа па-сапраўднаму разгарнуцца як важнейшае звяно ў сістэме падрыхтоўкі спецыялістаў-рыначнікаў.

Адначасова лепш абазначылася кола праблем, якія трэба ў гэтай сувязі вырашаць. Перш за ўсё гэта тое, што тэарэтычныя веды, якія тут атрымліваюць, павінны вельмі значна дапаўняцца практычным вопытам у час вучобы. І, па-другое, што не менш важна, нам усё-такі трэба не шкадаваць валюты на тое, каб арганізаваць стажыроўку нашых спецыялістаў у краінах з добра развітымі рыначнымі традыцыямі. На гэтым нельга эканоміць.

Я хацеў сканцэнтраваць вашу ўвагу на некаторых буйных пытаннях, звязаных з вытворчай сферай, не толькі таму, што тут ёсць вялікая колькасць праблем, якія трэба настойліва вырашаць, але і таму, што іменна гэта сфера з'яўляецца крыніцай сацыяльнага дабрабыту людзей, ад яе і толькі ад яе залежыць усё астатняе. На жаль, некаторыя кіраўнікі мясцовых органаў улады не хочуць з гэтым лічыцца. Часта чуеш, што падаткі вялікія, акцызы высокія і г. д. і да т. п. Між іншым, наша падаткавая сістэма вельмі блізкая да фінскай. А як вядома, Фінляндыя даволі багатая краіна.

Бо што такое падаткі? Гэта форма пераразмеркавання прадуктаў працы. Як жа можна інакш утрымліваць усю невытворчую сферу, а запатрабаванні тут, і справядліва, усё павышаюцца? Вельмі і вельмі няпроста захоўваць баланс інтарэсаў, з аднаго боку, вытворцаў матэрыяльных даброт, а з другога боку — іх спажыўцоў, хоць урад усё для гэтага робіць. На гэтай аснове пабудавана і працягвае фарміравацца сістэма сацыяльных гарантый. За апошні час мы нанава стварылі інфраструктуру, якая дазваляе гэтай сістэме працаваць. Гэта па-першае. Па-другое, трэба было вызначыць сваю пазіцыю ў абгрунтаваных размерах такіх гарантый, увязаных з магчымасцямі дзяржавы. А складанасць усяго гэтага шматразова ўзрастае, паколькі ў тых або іншых гарантыях сёння мае патрэбу большасць насельніцтва. І ўрад, нягледзячы ні на што, шукае і знаходзіць магчымасці, каб падтрымаць людзей. Прынята ўжо не адна пастанова, у якой канкрэтна вырашаліся гэтыя пытанні. Вось і гэтымі днямі выйшла чарговая, дзе прадугледжаны новыя меры сацыяльнай падтрымкі, якія закранаюць шырокія слаі насельніцтва.

Сёння ў надзвычай цяжкае становішча трапілі культура, навука, адукацыя і ахова здароўя. Трапілі перш за ўсё таму, што ўся эканоміка напружана да крайнасці. Але мы ні ў якім разе не павінны страціць тут тое, што ў нас было створана за многія гады цаной немалых намаганняў. Значная доля ўсёй матэрыяльнай базы гэтых галін знаходзіцца ў веданні мясцовых Саветаў. І я вельмі прашу вас зрабіць усё для таго, каб цяперашні цяжкі перыяд перажыць, не даць разбурыцца таму, што ёсць. Урэшце, ад гэтага будзе залежаць наша будучыня. Будзе залежаць тое, якое пакаленне мы вырасцім, выхаваем.

Мы несумненна пройдзем цяжкі перыяд. Мы адладзім нашу эканоміку. Мы ўнясём новыя элементы, якія б далі магчымасць зрабіць усю сацыяльную сферу больш багатай, даступнай для ўсіх слаёў насельніцтва.

Усё больш неабходным становіцца правядзенне комплекснай рэформы гэтай сферы з тым, каб атрымалі развіццё недзяржаўныя формы абслугоўвання. У мэтах захавання ўзнікшага культурнага патэнцыялу, надання яму новай дынамікі трэба забяспечыць устойлівае фінансаванне гэтай галіны. Нават улічваючы ўсе нашы эканамічныя цяжкасці, аб'ём рэальных сродкаў, выдзяляемых з бюджэту, не павінен быць ніжэй за ўзровень, дасягнуты ў мінулым годзе. Трэба будзе стварыць механізм прамой зацікаўленасці ўстаноў культуры, адукацыі, аховы здароўя ў найлепшым задавальненні запатрабаванняў чалавека.

Вядома, большасць закранутых праблем датычыць не толькі гэтага года. Таму ўжо сёння мы заклапочаны тым, што неабходна зрабіць для таго, каб лепш падрыхтавацца да будучага года. У сувязі з гэтым выпрацоўваецца прынцыпова новы падыход да фарміравання і абгрунтавання нашых пазіцый па сацыяльна-эканамічнаму развіццю рэспублікі ў далейшым.

Сутнасць яго заключаецца ў наступным. Ва ўмовах пераходу да рынкачных адносін зніжаецца, як вядома, прамое цэнтралізавана - адміністрацыйнае ўздзеянне дзяржавы на эканамічныя працэсы. Галоўнай задачай планавання становіцца вызначэнне, на аснове навуковых падыходаў і выкарыстання перш за ўсё эканамічных рэгулятараў, прыярытэтаў і магчымых, з улікам канкрэтных умоў, напрамкаў сацыяльна-эканамічнага развіцця рэспублікі і ўзроўняў эфектыўнасці вытворчасці. Натуральна, таму звужаецца прамая дырэктыўнасць дзяржаўнага плана, і ён усё больш павінен набываць характар актыўнага прагнозу, гэта значыць прадбачыць, як пойдзе ход эканамічнага развіцця, якія цяжкасці яго чакаюць, дзе можа адбыцца збой, і адначасова рэкамендаваць такія эканамічныя інструменты, якія б змякчылі дзеянне негатыўных фактараў і стымулявалі б станоўчыя тэндэнцыі. У сваю чаргу, усё гэта аб'ектыўна падводзіць да таго, што неабходна скаардынаваць асноватворныя эканамічныя распрацоўкі — прагноз, бюджэт, касавыя, крэдытныя і валютныя планы, плацежны баланс і меры сацыяльнай абароны насельніцтва — і, зыходзячы з іх, выпрацоўваць на чарговы год сацыяльна-эканамічную праграму ўрада, якая б рэалізоўвала палітыку рэспублікі як незалежнай дзяржавы. Распрацоўка такой праграмы цяпер пачата і актыўна вядзецца.

Гэта найскладанейшая задача, паколькі для правільнай арыентацыі праграма павінна базіравацца на вырашэнні рада няпростых праблем, уключаючы ацэнку перспектыў развіцця нашых цяперашніх і магчымых партнёраў па сусветнаму супольніцтву і, зразумела, па СНД.

Гаворачы аб СНД, трэба адзначыць, што, нягледзячы на ўсе цяжкасці станаўлення Садружнасці і на тое, што аддача ад яе пакуль што не заўсёды бывае такая, як на яе разлічваеш, сёння гэта адзіны орган, які дазваляе хоць неяк каардынаваць велізарную колькасць праблем ва ўзаемаадносінах паміж рэспублікамі пасля распаду былога Саюза. Станаўленне Садружнасці, вядома, ідзе далёка не проста. І адпаведных аналагаў практычна няма, і сам круг праблем настолькі складаны і востры, што разлічваць на поўную эфектыўнасць дзейнасці СНД за адносна кароткі прамежак часу яе існавання было б вельмі аптымістычным. Ды ўвогуле ніхто на гэта і не разлічваў. Важна іншае, што станаўленне СНД усё-такі ідзе, яно напаўняецца канкрэтным зместам. Больш дакладна сталі функцыяніраваць яго рабочыя органы, і гэта ўжо дае пэўны вынік.

Цяпер цяжка меркаваць, у якім напрамку развіццё Садружнасці пойдзе далей, якія яно будзе набываць канкрэтныя формы, але зусім ясна адно: нашы эканомікі, нашы палітычныя інтарэсы настолькі пераплецены і ўзаемазалежныя, што без адпрацаванай сістэмы нармальных узаемаадносін па ўсіх напрамках нам не абысціся. Разуменне гэтага, як мне здаецца, паявілася ў большасці кіраўнікоў краін СНД. І гэта пацвярджаецца тым, што ад сустрэчы да сустрэчы каардынацыя дзеянняў становіцца больш прадукцыйнай, узрастае адказнасць за прымаемыя рашэнні.

Гэта пераканаўча паказалі апошнія сустрэчы ў Мінску і Маскве. Хацеў бы коратка спыніцца на маскоўскай сустрэчы. Перш за ўсё трэба адзначыць высокі ўзровень яе падрыхтаванасці і дзелавы настрой удзельнікаў. Гэта стварыла добрую атмасферу і не магло не адбіцца станоўча на выніках сустрэчы. Як ужо за апошні час склалася, круг абмяркоўваемых праблем зводзіўся да трох буйных блокаў. Гэта блок эканамічных пытанняў, блок ваенна-палітычных і блок пытанняў, якія датычаць арганізацыі дзейнасці Садружнасці і стварэння неабходных для гэтага рабочых органаў. Былі разгледжаны, у прыватнасці, пытанні магчымага ўвядзення нацыянальных валют дзяржавамі рублёвай зоны, уласнасці былога Саюза за рубяжом, даўгоў і актываў, стварэння Эканамічнага суда, які б ажыццяўляў арбітражныя функцыі, але не толькі ў адносінах да канкрэтных суб'ектаў гаспадарання, а і ў адносінах да рэспублік, якія прынялі на сябе пэўныя абавязацельствы. Дагаварыліся аб тым, што абавязкова трэба стварыць і такую структуру, як Каардынацыйна - кансультатыўны эканамічны савет. Сама назва ўжо гаворыць аб яго прызначэнні. Ён павінен аналізаваць эканамічную сітуацыю ў краінах СНД, прапаноўваць найбольш прымальныя варыянты рашэнняў шырокага спектра пытанняў па пастаўках сыравіны, матэрыялаў, ажыццяўляць каардынацыю дзеянняў на зарубежных рынках і многае іншае. Амаль усе разумеюць, што неабходны і іншыя кіруючыя структуры СНД. Круг разгледжаных ваенна-палітычных пытанняў таксама вельмі шырокі. Гэта — касмічная абарона, калектыўная бяспека, пагранічная ахова і рад іншых.

Чым яшчэ характэрная маскоўская сустрэча? Тым, што на ёй, бадай, упершыню на поўны голас прагучала трывога наконт узмацнення міжнацыянальных канфліктаў і абвастрэння становішча на граніцах былога Саюза, асабліва ў рэгіёнах Сярэдняй Азіі. Як бачыце, нягледзячы на ўсе перыпетыі, дзейнасць Садружнасці Незалежных Дзяржаў пацвярджае, што яна неабходна, і гэта — аб'ектыўная рэальнасць.

Мы сваю задачу бачым у тым, каб у рамках гэтай Садружнасці, а таксама шляхам двухбаковых сувязей будаваць нармальныя, цывілізаваныя адносіны з усімі рэспублікамі былога Саюза. У роўнай меры гэта адносіцца і да іншых дзяржаў.

Да цяперашняга часу Рэспубліку Беларусь афіцыяльна прызналі 92 краіны. Устаноўлены дыпламатычныя адносіны з 50 дзяржавамі. У Мінску ўжо дзейнічае 11 пасольстваў. У сваю чаргу і мы пачынаем фарміраванне сваіх зарубежных устаноў. Атрымалі статус дыпламатычных прадстаўніцтваў па сумяшчальніцтву пры ўрадах Францыі, Аўстрыі і Швейцарыі пастаянныя прадстаўніцтвы нашай рэспублікі пры міжнародных арганізацыях у Парыжы, Вене і Жэневе. Адкрыта пасольства Беларусі ў Польшчы. Завяршаецца падрыхтоўка да адкрыцця пасольстваў у ФРГ і Ізраілі. У бліжэйшы час будуць таксама адкрыты нашы пасольствы ў Расіі, на Украіне, у ЗША, Бельгіі, Італіі, Літве, Швецыі, Кітаі, ЧСФР.

Адбываецца інтэграванне ў сусветныя і рэгіянальныя палітычныя і эканамічныя структуры. Размова, у прыватнасці, ідзе аб Міжнародным валютным фондзе, Сусветным і Еўрапейскім банках рэканструкцыі і развіцця. Гэта дае нам падставы разлічваць на буйныя валютныя крэдыты і пазыкі. Устаноўлены гандлёва-эканамічныя адносіны з многімі краінамі як Усходняй, так і Заходняй Еўропы, а таксама Азіі. Гэта работа актыўна працягваецца.

Мы хочам, каб тыя агульныя пагадненні, якія ёсць, і тое спрыяльнае ўспрыманне рэспублікі, якое сёння складваецца за рубяжом, сталі добрай асновай для канкрэтнага напаўнення тых крэдытных ліній, што ўжо адкрыты, прыцягнення капіталаў зарубежных фірм для мадэрнізацыі нашай эканомікі, стварэння сучасных магутнасцей там, дзе мы адчуваем іх недахват. Гэта — перш за ўсё агракомплекс, вытворчасць дзіцячага харчавання, медыцынскае абсталяванне, лекавыя прэпараты, а таксама навукаёмістыя галіны і канверсія абаронных прадпрыемстваў.

Усё гэта, безумоўна, можа стаць эфектыўным рычагом для структурнай перабудовы нашай эканомікі з тым, каб яна ў адносна сціслыя тэрміны была пераарыентавана на задавальненне патрэбнасцей насельніцтва.

Як вы маглі пераканацца з усяго сказанага мною, я паспрабаваў на сённяшняй нашай сустрэчы данесці да вас хоць бы частку таго, чым цяпер заклапочаны ўрад і яго старшыня, якія нас хвалююць праблемы, як нам бачацца шляхі іх вырашэння. Але ж большасць праблем, што сёння ставіць перад намі жыццё, і я хачу гэта яшчэ раз падкрэсліць, — гэта наш агульны клопат. І мы разам павінны знаходзіць шляхі іх вырашэння. Таму сёння, як ніколі раней, неабходны сумесныя дзеянні цэнтральных органаў рэспублікі і мясцовай улады.

Неабходна рашучая барацьба са зніжэннем дысцыпліны, безадказнасцю, непавагай да закона, кансерватызмам і некампетэнтнасцю некаторых службовых асоб. Калі мы не здолеем быць моцнымі і адзінымі ў сваіх дзеяннях па ўсім ланцугу кіравання, то нас чакаюць развал і разруха.

Таму не павінна быць месца панічным настроям, абыякавасці і апатыі. Толькі мэтанакіраванасць у дзеяннях і цвёрдасць духу гарантуюць, што мы справімся з цяжкасцямі і зможам пабудаваць сапраўды свабодную, незалежную і багатую Беларускую дзяржаву.

Граніца з Польшчай. Што новага?

З ТАКІМ ПЫТАННЕМ КАРЭСПАНДЭНТ «ЗВЯЗДЫ» ЗВЯРНУЎСЯ ДА П. КРАЧКО, ПЕРШАГА НАМЕСНІКА СТАРШЫНІ МЫТНАГА КАМІТЭТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

— Вось ужо больш як тры месяцы зніклі сумна вядомыя кіламетровыя чэргі ля мытных кантрольна-прапускных пунктаў. Нашым супрацоўнікам сёння неяк нават лягчэй дыхаць стала. Думаю, што падобныя пачуцці і ў тых, хто выязджае ў суседнюю краіну, — паведаміў Пётр Васільевіч.

— Ведаеце, хаця гэта навіна і з «барадой», але ўсё роўна гучыць як прыемная і добрая вестка. Бо ўжо думалася, што тыя натоўпы ля граніцы ніколі не скончацца. І, каб трапіць у Польшчу, абавязкова трэба прайсці дзікунскае выпрабаванне, зневажаючае чалавечую годнасць у чаканні сваёй чаргі. Як удалося вырашыць гэту, здавалася б, невырашальную праблему?

— Тут паўплывала некалькі прычын. Па-першае, няблага папрацавалі супрацоўнікі нашага камітэта разам з Міністэрствам замежных спраў Беларусі, Камітэтам па знешнеэканамічных сувязях, іншымі зацікаўленымі арганізацыямі і ўстановамі. Сумеснымі намаганнямі ўдалося выпрацаваць сістэму мер, якія і дазволілі зняць напружанасць на мытных пунктах. Цяпер рух турыстычных груп за мяжу рэгулюецца і ажыццяўляецца ў адпаведнасці з графікам. Ужо адно гэта дазволіла нейкім чынам упарадкаваць плынь аўтобусаў з людзьмі.

Па-другое, дало плён супрацоўніцтва з польскім бокам. Удалося, напрыклад, праз «Варшаўскі мост» прапускаць на 10—15 аўтобусаў больш. Рост, дасягнуты не за кошт зніжэння пільнасці мытнікаў, іх кантролю, а дзякуючы большай сінхроннасці, зладжанасці ў рабоце беларускіх і польскіх мытняў.

Нарэшце, даўжэзныя чэргі на граніцы зніклі і таму, што шмат жыхароў нашай рэспублікі, суседніх рэгіёнаў расчараваліся ў так званым камерцыйным турызме. Пасля значнага павышэння цэн на тавары нявыгадна стала вывозіць усімі праўдамі і няпраўдамі многія рэчы ў Польшчу.

— Аднак, людзі едуць і, пэўна, з часам яшчэ больш будуць ездзіць у Польшчу, а праз яе далей у іншыя краіны. Нашы мытныя кантрольна-прапускныя пункты будавалі ў эпоху 60-х гадоў і разлічаны яны былі на пропуск надзвычай абмежаванай колькасці людзей. Даўно ўжо гаворыцца аб адкрыцці новых КПП...

— Не толькі гаворыцца, але ўжо многае зроблена ў гэтым накірунку. Хачу адзначыць, што ў нас за апошнія два месяцы ўстанавіліся добрыя дзелавыя адносіны з Галоўным мытным упраўленнем Рэспублікі Польшча. Моцным штуршком да развіцця супрацоўніцтва стаў нядаўні візіт у Польшчу ўрадавай дэлегацыі на чале са Старшынёй Саўміна В. Кебічам. У ходзе візіту быў падпісаны шэраг важных дакументаў. У тым ліку была дасягнута дамоўленасць аб адкрыцці дадатковых КПП. Гэта «Дамачова»—50 кіламетраў на поўдзень ад Брэста, а таксама «Пясчатка» і «Берастэвіца». Прычым, КПП «Пясчатка» асаблівы. Ім будуць карыстацца выключна грамадзяне Польшчы і Беларусі. Думаю, не трэба шмат растлумачваць, чаму абодва бакі пайшлі на стварэнне падобнага КПП. Нашы народы, краіны стагоддзі звязваюць моцныя эканамічныя, культурныя, іншыя сувязі. А таму гэта прывілея здаецца мэтазгоднай.

— Ведаеце, Пётр Васільевіч, я чамусьці не ўпэўнены, што дадатковыя пункты знімуць усе пытанні. Колькі разоў у нас спрабавалі вырашыць тую ці іншую праблему за кошт колькасці, але безвынікова. Ці не ўбачым мы ў блізкім будучым каля новых КПП чэргі накшталт тых, што нядаўна бачылі, скажам, на «Варшаўскім мосце»?

— Думаю, не ўбачым. І вось чаму. Разам з колькасным ростам мытных пунктаў адбываюцца істотныя якасныя змены ў іх рабоце. Сёння мытныя дакументы можна афармляць на месцы адпраўкі грузаў, што дазваляе пераадольваць граніцу без вялікіх страт часу і нерваў.

Зараз мы вядзём з Польшчай перагаворы аб тым, каб перайсці да сумеснага кантролю па пропуску грузаў, транспартных сродкаў. Скажам, у Брэсце ў вызначаным месцы разам даглядаюць груз польскі і беларускі мытнікі. Яны ж разам і афармляюць дакументы на праезд граніцы. Пасля гэтага машына, амаль без перашкод, за выключэннем дробных фармальнасцей, праверкі пломбаў, мінуе граніцу.

Чэргі пасажырскіх аўтобусаў, легкавых і грузавых аўтамабіляў на беларускай граніцы ўзнікалі ў многім з-за таго, што ў суседніх рэспубліках часова прыпынілі дзейнасць КПП. Таму калоны машын і людзей накіраваліся да нас. Акрамя таго, Польшча больш трох месяцаў назад з мэтай эканамічнай абароны сваёй дзяржавы ўвяла новы парадак афармлення ўвозімых грузаў. Гэта таксама ўскладніла сітуацыю на граніцы: калоны грузавікоў 2—3 сутак чакалі сваёй чаргі.

Каб разрадзіць напружанасць, прадстаўнікі Беларусі, Расіі і Польшчы ў сакавіку ў Маскве падпісалі пратакол аб узаемным прызнанні мытных дакументаў і мытных забеспячэнняў. Гэта значыць, мы будзем прызнаваць афармленыя польскай мытняй дакументы, а польскія — нашы дакументы. Інакш кажучы, мы імкнёмся стварыць «зялёны» калідор для ўзаемных патокаў грузаў і тавараў, каб паскорыць іх своечасовую пастаўку спажыўцам. Зараз ідзе дапрацоўка адпаведных дакументаў.

У свядомасці нашых людзей аб мытні сфарміравалася ўяўленне як аб магутным бар'еры на граніцы, дзяржаўным фарпосце, які не абмінуць, і дзе працуюць строгія і нетаропкія людзі. Таму страта часу на мытнях успрымаецца як непазбежнае зло.

А гэта ў першую чаргу затрымка руху людзей і транспартных сродкаў, грузаў, што дрэнна адбіваецца на развіцці эканомікі кожнай краіны. Гэты працэс можна параўнаць з рачной плынню. Вада ў рацэ будзе чыстая, калі яна цячэ свабодна. У завадзі пачынае псавацца, зацвітаць. Так і штучныя перашкоды ў выглядзе мытняў на шляху перамяшчэння тавараў, паслуг і г. д. ствараюць застой у эканоміцы.

Гэта добра зразумелі ў Заходняй Еўропе: там граніцы для тавараў і людзей зрабілі «празрыстымі». На мой погляд, вопыт краіны ЕС можа быць карысным і для нас у недалёкай перспектыве.

Таму галоўнымі задачамі, якія сёння вырашае мытная служба Рэспублікі Беларусь, з'яўляюцца: па-першае, стварэнне спрыяльных умоў для руху тавараў праз пагранічныя пункты. І, па-другое, надзейная абарона эканамічных інтарэсаў Рэспублікі Беларусь. Гэта, дарэчы, адпавядае прынцыпам пераходу да новых рынкачных адносін.

Гутарыў Л. ЛАХМАНЕНКА.

ПЫТАЛЬНІК

БЫВАЕ, І ДАВЕДНІКІ ХЛУСЯЦЬ

Пытанні прыватызацыі жылля зараз хвалююць усіх. Але не кожны ведае, што тут рабіць, бо ў Законе не ўсё зразумела, асабліва простаму чалавеку. Неаднойчы бачыў у кіёсках нейкія брашуры-даведнікі па прыватызацыі кватэр за 10 і больш рублёў. Ці варта іх купляць?

Б. К., Ліда.

Гэта пытанне мы перадасылалі Аляксандру КАСЦЮНУ, галоўнаму інжынеру Упраўлення эксплуатацыі і рамонту жыллёвага фонду Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

Лепш не спяшацца набываць тыя брашуры. Афіцыяльна па прыватызацыі жылля ніякай літаратуры не выдавалася, а аўтары і выдаўцы гэтых «даведнікаў» проста хацелі хутчэй падзарабіць грошай. Таму там шмат недакладнасцей і відавочных памылак, бо пры складанні брашур за аснову, відаць, браліся самыя першыя, неадрэдагаваныя варыянты дакументаў.

Сапраўднае ж «Палажэнне аб прыватызацыі жылых памяшканняў у дамах дзяржаўнага і грамадскага жыллёвага фонду, іх абслугоўванні і рамонце» было зацверджана пастановай № 398 Саўміна РБ 30 чэрвеня г. г. і толькі-толькі разаслана ў мясцовыя Саветы. Таму па ўсіх пытаннях трэба звяртацца ў свае выканкомы.

Гарантам можа стаць толькі гігіена

— Нягледзячы на ўсе дасягненні ў медыцыне, кожны раз з надыходам лета мяне апаноўвае рознымі інфекцыйнымі захворваннямі. Хацелася б даведацца, якія менавіта хваробы адносяцца да інфекцыйных і, відома ж, як з імі змагацца?

У. ХРАМЯНКОЎ, г. п. Свір.

Адказвае ўрач-эпідэміёлаг Мінскай гарадской санэпідэмстанцыі Г. ВЕДЗЯНЬКОВА.

— Сапраўды, з абагачэннем нашага летняга харчовага рацыёну агароднінай і садавінай назіраецца рэзкі ўсплеск вострых кішачных захворванняў. Найперш гэта брушны тыф, паратыфы А і В, сальманелёз, інфекцыйны гепатыт (жаўтуха), дызентэрыя, колі-інфекцыя і інш. І, трэба сказаць, з кожным годам інфекцыйныя захворванні ўсё больш прагрэсіруюць. Паказчык захворвання па суме АКІЗ (агульная колькасць інфекцыйных захворванняў) за 1991 год складае 157,3 чалавека на 100 тысяч насельніцтва, што ў 1,2 раза вышэй узроўню 1990 года. Згодна з прагнозам, 1992 год з'явіцца пікам цыклічнага ўздыму захворванняў, які пачаўся ў 1990 годзе (цыкл — 3—4 гады). Гэта пацвярджаецца масавымі захворваннямі цяпер. Так, за 5 месяцаў гэтага года паказчык АКІЗ складае 69,5 на 100 тысяч чалавек, што ў 1,1 перавышае ўзровень аналагічнага перыяду мінулага года.

У чэрвені сітуацыя яшчэ больш ускладнілася, і паказчык АКІЗ перавысіў мінулагодні ў 2,1 раза, склаўшы 11,6 на 100 тысяч насельніцтва.

Кішэчныя інфекцыі ўзнікаюць у тым выпадку, калі ўзбуджальнік трапляе ў кішэчнік чалавека і там размнажаецца, выдзяляючы здольныя таксіны, якія ў сваю чаргу паражаюць нервовую, сардэчна-сасудзістую і іншыя сістэмы жыццядзейнасці чалавечага арганізма. Хвароба праяўляецца не адразу, а на працягу інкубацыйнага перыяду — аж да 56 дзён.

Што датычыцца пытання аб барацьбе супраць інфекцыйных захворванняў, то лепшым спосабам з'яўляецца выкананне правіл асабістай гігіены. Чысціня ва ўсім — гарант ад заражэння інфекцыйнымі захворваннямі.

Пазвані мне, пазвані

Калі ні прыйдзеш на пошту, заўсёды здзіўляешся, як хутка мяняюцца цэны на паслугі сувязі. Удакладніце, калі ласка, на якім узроўні яны цяпер?

Святлана КАРНЕЕЎСКАЯ, Мінскі раён.

Новыя (напэўна, не канчатковыя, але дзеючыя на сённяшні дзень) тарыфы былі ўведзены 16 чэрвеня гэтага года. Цэны наступныя:

перасылка простай паштоўкі — 50 капеек,

заказной і даплатнай — 1 рубель 50 капеек;

перасылка простага пісьма вагой да 20 г абыдзецца ў 1 рубель, заказнога (уключаючы заказ) — 2 рублі. Усё гэта не ўлічваючы кошту самога канверта;

адпраўка простай бандэролі вагой да 20 г зараз каштуе 1 рубель 50 капеек. За кожныя поўныя і няпоўныя 20 г адпраўнік заплаціць яшчэ 30 капеек;

плата за перасылку пасылак вызначаецца ў залежнасці ад вагі, адлегласці і спосабу перасылкі, але ў цэлым гэта паслуга падаражала ўтрая; устаноўка асабістага тэлефоннага апарата для насельніцтва зараз каштуе 1.800 рублёў, для прадпрыемстваў — 13.500 рублёў; тры хвіліны размовы па гарадскім тэлефоне — 15 капеек (планецца ўвядзенне пяці- дзесяціхвіліннага або рублёвых тарыфаў); міжгародняя тэлефонная размова насельніцтву абыходзіцца: у межах вобласці — 50 капеек хвіліна, рэспублікі — 1 рубель за хвіліну, да 3.000 км у межах СНД — 2 рублі за хвіліну, ад 3.001 да 5.000 км у межах СНД — 3 рублі за хвіліну, больш як 5.000 км у межах СНД — 4 рублі за хвіліну. Для прадпрыемстваў плата за такія тэлефонныя размовы ўзрасла ў два разы больш. Дарэчы, на міжнародныя перагаворы тарыфы іншыя, у тым ліку і з краінамі Прыбалтыкі;

за тэлефон і радыё плата ўзрасла ў тры разы, і цяпер уладальнік тэлефона будзе плаціць 30 рублёў у месяц, за радыё — 3 рублі.

ЦІ МОЖНА ДАЦЬ БОЙ ТЭЛЕФОННЫМ ХУЛІГАНАМ?

— Вось ужо два гады амаль кожны дзень нам дамоў звоніць невядомая жанчына, маўчыць або ўсяляк зневажае нас. Я неаднаразова звярталася ў раённую і гарадскую АТС, а таксама ў раённае аддзяленне міліцыі. Ніхто не дапамог мне. Куды яшчэ звярнуцца? Няўжо закон не можа абараніць мяне?

А. ГАЎРЫЛЬЧЫК. Мінск.

На гэта пытанне нам адказалі ва УУС Мінгарвыканкома:

— Змагацца з тэлефоннымі хуліганамі няпроста, але можна. Зараз органы ўнутраных спраў маюць спецыяльную тэхніку для выяўлення такіх абанентаў. У кожным выпадку, вядома, неабходна разбірацца асобна. Абанент, якога непакояць хуліганы, можа звярнуцца ў аддзяленне міліцыі з заявай. Яна абавязкова павінна быць зарэгістравана ва ўстаноўленым парадку і перададзена для выканання аператыўнаму работніку крымінальнага вышуку. Аператыўнік запрашае для гутаркі маючага патрэбу ў яго дапамозе і растлумачвае, як дзейнічаць.

Па зразумелых прычынах метады выяўлення тэлефонных хуліганаў выдаваць не будзем. Калі заява пасля яе падачы не зарэгістравана ў міліцыі, то гэта з'яўляецца парушэннем законнасці з боку службовых асоб.

Па прынятых мерах заяўніку павінен быць накіраваны афіцыяльны адказ. А дзеянні парушальніка парадку кваліфікуюцца як злоснае хуліганства.

НЕ ТЫЯ ПАЙШЛІ ПАЛІГЛОТЫ

Гавораць, што ў мінулым стагоддзі жыў італьянец, які ведаў сто замежных моў. Ці праўда гэта?

Марыя ПАГОДЗІНА, г. Мінск.

Мяркуючы па пісьму, гаворка, хутчэй за ўсё, пра Джузэпе Гаспара Мецафанці (1774—1849 г.г.), захавальніка бібліятэкі ў Ватыкане, а потым і кардынала. На жаль, дакладна сказаць, колькі моў ён ведаў, немагчыма. Розныя крыніцы называюць лічбы ад 30 да 90.

Сын бедняка італьянскага цесляра зусім выпадкова атрымаў доступ да адукацыі. Яго варштат стаяў пад вокнамі свяшчэнніка, які даваў урокі старажытных моў. Аднойчы святы айцец прыкмеціў хлопчыка, які стругаў дошку, і той вымавіў некалькі фраз на мове, якую ўлавіў на слых. Свяшчэннік пачаў займацца з хлопчыкам, наставіў яго на шлях служэння царкве.

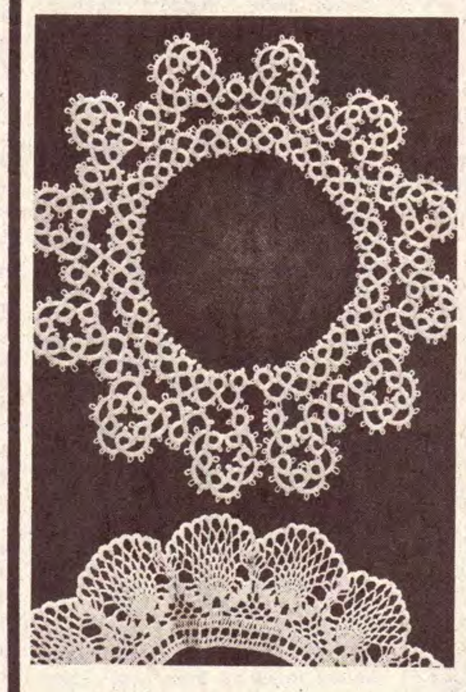
У семінарыі Мецафанці лёгка авалодаў лацінскай, грэчаскай, старажытнаяўрэйскай мовамі. У размовах з замежнымі купцамі асвоіў азы рускай, французскай, нямецкай... У 1799 годзе ён пазнаёміўся з А. В. Суворавым. Наш палкаводзец і сам валодаў некалькімі мовамі, але веды Мецафанці яго ўразілі.

Справа не толькі ў колькасці моў, якія ведаў Мецафанці. Ён авалодваў многімі з іх да такой ступені, што пісаў на іх вершы, а адзін наш вяльможа на пытанне, ці добра Мецафанці гаворыць па-руску, адказаў так: «Я жадаў бы, каб так гаварыў мой сын!». Расійская акадэмія навук выбрала Мецафанці сваім ганаровым членам.

Людзей, якія валодаюць некалькімі замежнымі мовамі, называюць паліглотамі. Хто, акрамя Мецафанці, вызначыўся ў гэтым? Дацкі вучоны Раск размаўляў на 280 мовах. Нямецкі прафесар Геестрман валодаў у рознай ступені 132 мовамі.

Сярод рускіх людзей асаблівымі здольнасцямі ў авалоданні чужымі мовамі вызначаліся паэты А. Грыбаедаў і В. Брусаў, музыказнаўца І. Салярцінскі. Сённяшнія паліглоты, на жаль, ведаюць усяго... 40—50 моў.

На буйнейшых міжнародных кірмашах пабывалі вырабы ўмельцаў Полацкай фабрыкі мастацкіх вырабаў. Усюды яны адзначаліся самым высокім балам. Асаблівым попытам карыстаюцца полацкія карункі. Некалькі соцень карункавых сурвэтак, каўняроў выпускаюць тут штомесяц. Здаецца, няшмат, але колькі працы майстрых укладзена ў кожную такую рэч. Ахвотна купляюць у нас і за мяжой плеценыя вырабы з лазы. Апошнія мадэлі дэманструе начальнік аддзела збыту Маргарыта ФРАЛОВА.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

Страхаўшчыкі аб'ядноўваюцца

Зараз вельмі модна ствараць розныя фонды, саюзы і асацыяцыі. Чуў, што ствараецца арганізацыя, якая аб'яднае ўсіх страхаўшчыкоў Беларусі. Няўжо манаполія Дзяржстраха будзе парушана?

Я. КАЗІМІРАЎ. Гомельскі раён.

Сапраўды, у бліжэйшы час у Міністэрстве юстыцыі Рэспублікі Беларусь павінна адбыцца рэгістрацыя так званай Асацыяцыі страхаўшчыкоў Рэспублікі Беларусь, якая аб'ядная шэраг новых незалежных страхавых фірм разам з Белдзяржстрахам і будзе грамадскай некамерцыйнай арганізацыяй з правам заканадаўчай ініцыятывы. Устаноўчая канферэнцыя гэтай арганізацыі адбылася ў пачатку года, потым яна была афіцыяльна прадстаўлена на Асамблеі дзелавых колаў Беларусі, і з ёю выказаў жаданне супрацоўнічаць нават Нямецкі страхавы саюз. Такім чынам, яшчэ да афіцыяльнай рэгістрацыі «дзецішча» беларускіх страхаўшчыкоў атрымала прызнанне. Ініцыятыўную групу па стварэнню Асацыяцыі страхаўшчыкоў РБ узначальвае намеснік старшыні праўлення страхавой кампаніі «Альвена» Віктар Хамярчук. Дарэчы, цяпер у рэспубліцы дзейнічае больш за сорак альтэрнатыўных Белдзяржстраху кампаній і фірм, якія не толькі парушылі яго манаполію, але і стварылі яму важкую канкурэнцыю. Як бачыце, недзяржаўныя страхавыя арганізацыі ўваходзяць у новую Асацыяцыю разам з дзяржаўнай, а гэта значыць, што яны будуць супрацоўнічаць разам.

Стагоддзе на колах...

Вядома, як цяжка было купіць аўтамабіль. Цяпер і наогул з-за высокіх цэн на іх многія адмовяцца ад такой мары. І ўсё ж цікава, колькі на Зямлі аўтамабіляў у асабістым карыстанні і якія краіны іх выпускаюць найбольш?

Антон ЧУЕВІЧ. г. Полацк.

Як сведчыць статыстыка, па дарогах Зямлі ездзіць каля 430 мільёнаў асабістых аўтамабіляў. Гэта прыблізна столькі, колькі прамысловасць свету выпусціла за апошнія 13 гадоў.

Каля 75 працэнтаў усіх выкарыстоўваемых сёння аўтамашын сышлі з канвеераў Японіі (22 працэнты), ЗША (21), Германіі (13), Францыі (10), Італіі (5), былога СССР (4 працэнты). За апошнія 85 гадоў самая вялікая колькасць асабістых аўтамабіляў была выпушчана ў ЗША. З 1910 па 1966 год яны складалі палавіну сусветнага аўтапарка, а з 1914 па 1949—80 працэнтаў. І толькі ў пачатку 90-х наперад вырвалася Японія.

Камерцыйная вытворчасць асабістых аўтамабіляў пачалася ў Францыі ў 1889 годзе, у 1890 годзе — у Германіі. У 1896 годзе да гэтых краін далучылася Вялікабрытанія, у 1897-м — ЗША, двума гадамі пазней — Італія. У 1900 годзе амерыканскія фірмы прадалі 4,2 тысячы асабістых аўтамабіляў, з іх 40 працэнтаў з паравым рухавіком, 38 працэнтаў —з электрычным і толькі 22 працэнты — з бензінавым. Апошні тып рухавікоў з часам поўнасцю выцесніў два першыя. Серыйны выпуск прадукцыі, а пазней і масавы, пачаў Генры Форд у 1908—1913 гадах.

Колькасць выпушчаных аўтамашын на 1.000 жыхароў —галоўны паказчык узроўню развіцця гэтай галіны прамысловасці ў той ці іншай краіне. Праз 60 гадоў побач з дамінуючай Амерыкай стала Канада. А за апошнія 25 гадоў краіны, якія выпускаюць аўтамабілі, выстраіліся ў наступнай паслядоўнасці: Бельгія, Францыя, Германія, Японія, Канада, Швецыя, ЗША, Італія, Іспанія, Вялікабрытанія.

У апошняе пяцігоддзе (1986 —1990 гады) склалася наступная структура вытворчасці аўтамабіляў: Заходняя Еўропа —40 працэнтаў, Усходняя Азія — 26, Паўночная Амерыка — 22, Усходняя Еўропа — 6, Лацінская Амерыка — 3, Аўстралія з Новай Зеландыяй — 1 працэнт. Дарэчы: яшчэ ў 1965 годзе 50 працэнтаў прадукцыі сусветнай аўтамабільнай вытворчасці прыпадала на Паўночную Амерыку.

Колькі зарабляюць Мадонна і Майкл Джэксан

Мадонна і Майкл Джэксан цяпер самыя папулярныя ў свеце. І самыя багатыя. Чуў, што яны атрымаюць 120 мільёнаў долараў (19,2 мільярда рублёў) па нядаўна падпісаных кантрактах на музычныя запісы і рэкламу. Наколькі гэта праўдзівыя звесткі?

Міша БАЙДУК. г. Магілёў.

Магчыма, што гэта будзе так. Амерыканская кампанія «Тайм Уорнер», якая займаецца кіна- і тэлебізнесам, выпускам музычнай і выдавецкай прадукцыі, збіраецца падпісаць кантракт з Мадоннай, па якім спявачцы гарантуецца даход ад 50 да 60 мільёнаў долараў на працягу бліжэйшых 10 гадоў.

Падобная здзелка была заключана некалькі раней паміж кампаніяй «Соні м'юзік» і Майклам Джэксанам. Музычны свет быў усхваляваны ў той момант размерам абяцанага спеваку ганарару — гаворка ішла таксама аб 60 мільёнах долараў і таксама на працягу дзесяці гадоў. Менавіта тады было выказана меркаванне, што «дрэнны прыклад будзе заразным» і што іншыя «зоркі» ўслед за Джэксанам стануць настойваць на гарантаваных на гады наперад (неймаверных) ганарарах.

Сярод прадстаўнікоў музычнага бізнесу нямала такіх, хто лічыць: падобныя кантракты «заснаваны на поўнай адсутнасці рэалізму». З другога боку, кампаніі, якія іх заключылі, запэўніваюць, што нават пасля выплаты такіх ганарараў можна разлічваць на салідны прыбытак, настолькі папулярныя і Майкл Джэксан і Мадонна.

Абодва кантракты пакрываюць вытворчасць пласцінак, фільмаў, а таксама тавараў з адлюстраваннем «зорак», у першую чаргу вопраткі. Мадонне, акрамя таго, за сем пласцінак, якія яна павінна выпусціць, будзе выплачаны аванс у памеры 5 мільёнаў долараў. Створана спецыяльная «творчая група», у задачу якой уваходзіць напісанне сцэнарыяў кіна- і тэлепраграм для спявачкі. Паралельна, як сведчыць заходні друк, Мадонна збіраецца выпусціць кнігу, куды будуць уключаны эратычныя здымкі з яе ўдзелам.

Але музычныя крытыкі не ўпэўнены, ці будзе зорка Мадонны ззяць так доўга — цэлых дзесяць гадоў. «Не трэба забываць, што ёй ужо трыццаць чатыры,—заўважыў адзін з іх.— Вельмі сумняваюся, што яна застанецца такой жа папулярнай і ў сорак чатыры гады». Што ж, пажывём — пабачым.

ЗВАННІ: БЫЦЬ ЦІ НЕ БЫЦЬ

Ці той мы выбіраем шлях?

Не толькі таму, што маю ганаровае званне, я не мог застацца абыякавым да праекта камісіі ВС і тлумачэнняў старшыні гэтай камісіі Ніла Гілевіча — аб скасаванні ганаровых званняў, якія прысуджаліся работнікам мастацтва, літаратуры за іх адменны талент і выдатную творчую аддачу на карысць грамадства, Радзімы.

Не бяруся прагназіраваць, як будзе развівацца жыццё далей, можа, у будучым патрэба ў такіх званнях сама па сабе адпадзе. Але цяпер прапанова гэтая выклікае не адно пытанне і, думаю, не толькі ў мяне.

Першае і, магчыма, галоўнае: ці тая гэта першачарговая акцыя, якая дапаможа адраджэнню нацыянальнай мовы, літаратуры, мастацтва, усяе культуры, іх новаму ўздыму? На сённяшні дзень усе гэтыя галіны духоўнага жыцця, як і матэрыяльнага, апынуліся ў катастрафічным становішчы.

Няўжо мудрыя члены камісіі не ведаюць, у якім стане знаходзіцца аснова культуры — кнігавыданне? Як упалі тыражы беларускіх кніг, часопісаў? А тэатральнае мастацтва? Тэатры на грані распаду. Во праблемы, якімі ў першую чаргу варта было б заняцца і Вярхоўнаму Савету, і ўраду рэспублікі, і ўсім нам, творцам, старым і маладым.

Упэўнены, што ні Ніл Гілевіч і ніхто з членаў камісіі не думае, што калі пазбавіць званняў народных артыстаў Г. Аўсяннікава, М. Захарэвіч, Л. Давідовіч, яны будуць іграць з большай аддачай і моцна парадуецца моладзь, што нікому з іх ніколі не засвеціць ніякая ўзнагарода: як прыйшоў голенькі ў тэатр, такім жа і вынесуць адтуль. Ці ў Саюз пісьменнікаў, мастакоў, кампазітараў... Парадавацца гэтаму могуць толькі графаманы, бяздарнасці: во дэмакратыя — усе мы роўныя. А ў творчасці роўнасць пагібельная. У духоўнай сферы, як і ў іншай працы, было, ёсць і будзе творчае спаборніцтва! Нельга ўсе духоўныя стымулы замяніць адным — «залатым цяльцом»! Ганебна гэта. Не ў славянскіх традыцыях! Няхай іншыя вымяраюць мастацкія каштоўнасці адной меркай — доларам.

А потым—дзе логіка ў дзеяннях заканадаўчага органа? Тут жа побач камісія выдае праект закона аб навуковых званнях. Правільны і патрэбны закон! А дыпламатычныя званні, юрыдычныя, чыгуначныя і іншыя? Так можна дайсці і да скасавання вайсковых званняў. Давай армію без генералаў! Гэта ўжо было...

Ці не здаецца паважанай грамадзе, што мы часам дзейнічаем па прынцыпу: разбурыць усё, што ўстанавілі камуністы? А можа, не секчы з-за пляча? Можа, падумаць не пашкодзіла б раней, чым рэфарміраваць. Не ўсялякая рэформа на дабро — «перабудова» пераканала нас.

Складанае пачуццё ў мяне выклікала тая лёгкасць, з якой гатовы адмовіцца Ніл Гілевіч ад ганаровага звання народнага паэта, якое прысвоена яму зусім нядаўна за высокі талент і вялікую працавітасць. Я намнога старэйшы, нашу гэтае званне 20 гадоў і не саромеюся прызнацца перад усімі маімі чытачамі, што мне будзе балюча, калі ў мяне, у жывога, раптам аднімуць званне, узнагароды. Не дай Божа дажыць да гэтага!

Іван ШАМЯКІН, народны пісьменнік Беларусі.

Народ любіць не за тытулы

У Гамера, Дантэ, Шэкспіра, Гётэ, Сервантэса, Гогаля, Грыбаедава, Пушкіна і іншых класікаў літаратурных званняў і тытулаў не было. Тым не менш, яны здабылі сабе несмяротнасць.

Таму я за тое, каб усе званні ў Рэспубліцы Беларусь былі назаўсёды адменены. Паняцце «народны паэт», «народны пісьменнік» павінна стаць нефармальным: так, з цягам часу сам народ назаве асобу ў літаратуры, калі яна роўная, скажам, Янку Купалу, Якубу Коласу ці Кандрату Крапіве.

Я таксама за адмену ўсялякіх прэмій — бо ў практыцы іх раздачы шмат махінацый, камбінацый, сваяцкіх і сяброўскіх матываў. Трэба, каб пісьменнік атрымліваў ганарар адпаведна прададзенаму тыражу сваёй кнігі. Тады ўсё стане на свае месцы. А то нашыя «лаўрэаты» запоўнілі сабой усе паліцы кнігарань і стаяць там «мёртвым грузам»...

Эдуард ВАЛАСЕВІЧ.

Жанчыны-генералы

— Цікава было б даведацца, ці служаць жанчыны ў арміі ЗША?

М. ЛЕБЯДЗІК, Бранск.

Цяпер жанчыны-ваеннаслужачыя складаюць 11 працэнтаў асабовага саставу ўзброеных сіл ЗША. Сотні з іх дабіліся высокіх пасад. Ёсць палкоўнікі, брыгадныя генералы і нават контр-адмірал.

Апошнім часам жанчыны надзвычай актыўна асвойваюць складаныя ваенныя прафесіі, якія традыцыйна лічыліся мужчынскімі. Калі раней яны былі заняты ў асноўным у шпіталях, служылі ў вярбовачных цэнтрах і службах сувязі, то сёння прымаюць удзел у ваенна-паветранай разведцы, пілатуюць транспартныя самалёты і верталёты, маюць справу з найноўшай камп'ютэрнай тэхнікай. Нядаўна міністэрства абароны прыняло рашэнне аб выдзяленні дадаткова 9.900 рабочых месц для жанчын у саставе марской пяхоты.

Як адносяцца жанчыны да ваеннай службы? Апытанне, праведзенае часопісам «Гавернмент інзек'ютыў» сярод высокапастаўленых жанчын-ваеннаслужачых, выявіла, што амаль 90 працэнтаў з іх упэўнены: каб ім давялося ўсё пачынаць спачатку, яны зноў выбралі б ваенную службу. А 92 працэнты рэкамендавалі іншым жанчынам пераняць іх прыклад. Дзве трэці думаюць, што жанчыны, якія вырашаць служыць у арміі, атрымаюць больш шанцаў павысіцца па службе, чым мелі іх да гэтага. Паводле даных апытання, 78 працэнтаў жанчын выказваюць задавальненне ад асэнсавання высокага ўзроўню адказнасці на службе ў арміі, 32 працэнты бачаць у гэтым перш за ўсё магчымасць служыць сваёй краіне, 37 працэнтаў больш за ўсё прываблівающь зарплата і льготы.

Першая жаночая

Ці праўда, што адкрылася першая ў рэспубліцы жаночая гімназія? Чаму там вучаць?

Г. НІКІШЫНА. г. Мазыр.

Сапраўды, нядаўна ў Жодзіна расчыніла дзверы першая ў рэспубліцы жаночая гімназія, навучэнкамі якой сталі сорак тры дзяўчынкі сярэдніх школ горада, якія вытрымалі конкурс. У праграме навучання шматлікія прадметы — дамаводства і харэаграфія, медыцына і электроніка, этыкет і музычная адукацыя, сусветная адукацыя і машынапіс з веданнем англійскай і французскай моў, нават кіраванне аўтамабілем. А гэта значыць, што дзяўчаты выйдуць са сцен гімназіі не толькі адукаванымі, але і добрымі гаспадынямі, клапатлівымі маці, абаяльнымі жонкамі. Менавіта такіх рыхтавалі ў дарэвалюцыйныя часы шматлікія пансіёны, вучыцца ў якіх лічылася вялікім гонарам.

І АД МЫШЭЙ БЫВАЕ НЕБЯСПЕКА

Сярод гаспадароў дачных пабудоў ходзяць чуткі аб якойсьці «мышынай хваробе». Што гэта такое і як з ёю змагацца?

А. ШАДРЫН, В. ФІСАНТАЎ, П. ВАРАЖЭВІЧ і інш. г. Мінск.

Адказвае ўрач-эпідэміёлаг Р. Шалаеў:

— Гаворка ідзе аб гемарагічнай ліхаманцы з ныркавым сіндромам. Успышкі гэтай цяжкай хваробы бываюць, як правіла, вясной, калі ўладальнікі дач пасля зімовага адпачынку ад спраў абжываюць свае домікі. Узбуджальнік—вірус, які паразітуе ў арганізме лясных мышападобных грызуноў, а хвароба праяўляецца ў дрыжыках, галаўных і мышачных болях, высокай тэмпературы. Грызуны збіраюцца ў памяшканнях, якія пустуюць зімой, — дачах, базах адпачынку і да т. п., асабліва там, дзе парушаецца санітарна-гігіенічны рэжым. Таму, адчыніўшы вясной такое памяшканне, добра праветрыце яго, правядзіце вільготную ўборку (пажадана ў марлевай павязцы), вытрасіце пыл з адзення, пасцельных рэчаў. Па магчымасці знішчайце грызуноў, але лепш звярнуцца ў тэрытарыяльныя цэнтры дзяржсанэпідэмнагляду.

УСХОДНІ ГАРАСКОП НА НАСТУПНЫ ТЫДЗЕНЬ

ХОЧАЦЕ — ВЕРЦЕ, ХОЧАЦЕ — ПРАВЕРЦЕ

ДЭЛІ, 9. (Кар. ІТАР—ТАСС Сяргей Буланцаў).

Тарэадор, смялей у бой — гэтыя словы з вядомай оперы поўнасцю адносяцца да КАЗЯРОГА. Планеты гарантуюць поспех любых пачынанняў, калі вы будзеце карыстацца падтрымкай чалавека не з сувязямі, але з практычным вопытам. У асаблівым фаворы свяцілаў — фінансісты, юрысты і працуючыя жанчыны. Не выключана, што нават пры цяперашняй неймавернай дарагоўлі прыгожы пол абзавядзецца ўласным транспартам. Вашы лепшыя дні — 14 і 15 ліпеня.

ВАДАЛЕЮ 14 і 15 ліпеня адведзены для прыняцця адказных рашэнняў, а вось 19-га вам трэба пазбягаць любых спрэчак і дыскусій. Прадставяцца выгадныя магчымасці, рэалізацыя якіх запатрабуе напружаных намаганняў. Хваравітыя жанчыны залішне запальчывыя дома. Пастарайцеся заспакоіцца і хоць крыху адпачыць.

РЫБЫ з уласцівай ім энергіяй паспяхова пераадольваюць цяжкасці і перашкоды на рабоце. Магчыма, прыйдзецца ўлезці ў даўгі і перайсці на рэжым жорсткай эканоміі, каб звесці канцы з канцамі. Планеты спрыяюць музыкантам і артыстам. Астролаг кажа вам: не наракайце на тое, што каханне вас пакінула, але дзякуйце лёсу за тое, што яно было.

АВЕНУ ў спартыўным касцюме або грыме акцёра астролагі абяцаюць залатыя горы. Спартсмен пераможа на вялікіх спаборніцтвах. Артыст адчуе небывалы прыліў творчых сіл. Занятыя ў гандлі і маркетынгу атрымаюць павышэнні. Памятайце, што найбольш спрыяльны дзень для вырашэння фінансавых пытанняў — 14 ліпеня. Замужняя дама 16 ліпеня можа адчуць сябе на раздарожжы — вы кахаеце і каханыя, але гэта нечаканае прызнанне гучыць так сардэчна і палка...

У ЦЯЛЬЦА будзе бурны тыдзень. Напэўна, давядзецца вырашаць грашовыя праблемы, зрабіце гэта 15 або 16 ліпеня. Вы ўзяліся адразу за некалькі спраў і рызыкуеце зусім заблытацца ў іх, да таго ж, моцнае сардэчнае захапленне пастаянна адцягвае вашу ўвагу. 14 ліпеня астролагу бачацца гарачыя дэбаты па нейкаму вельмі далікатнаму пытанню.

Калі БЛІЗНЯТАМ прыйдзецца прымаць вельмі адказнае рашэнне, то лепшы дзень для гэтага —14 ліпеня. Тыдзень напоўнены не зусім бясплённымі чаканнямі на рабоце і жорсткімі слоўнымі баталіямі дома. Надзеньце што-небудзь зялёнае і пастарайцеся пагасіць канфлікт у самым яго зародку, бо снежны камяк узаемнай непрыязнасці можа ўшчэнт разнесці вашу сямейную лодку.

У РАКА тыдзень афарбаваны каханнем і рамантыкай, работа адступае на другі план. Амаль увесь час вы правядзіце ў сям'і або з любімым чалавекам. 16 ліпеня — дзень, вельмі спрыяльны ва ўсіх адносінах. Энергічны прадпрымальнік можа смела пачынаць самастойны бізнес, звязаны з выдавецкай дзейнасцю, рэкламай, падарожжамі і экспартнымі аперацыямі.

ЛЬВУ планеты дапамогуць расшырыць бізнес або іншую сферу актыўнасці. Вы атрымаеце пазыку або доўгачаканы дазвол. Астролаг папярэджвае: будзьце вельмі асцярожнымі і скрупулёзнымі ў захаванні прадугледжаных законам фармальнасцей. У цяперашняе ліхалецце любы нязначны промах пагражае пусціць пад адхон паспяхова пачатую вамі справу. Дайце добры шчаўчок таму, хто суне нос у вашы сямейныя адносіны.

ДЗЕВА, калі на мінулым тыдні вы прытрымліваліся парад астролага, то цяпер справы яўна ідуць на папраўку. Тым не менш, вам трэба быць больш асцярожнымі з неразборлівымі дзялкамі, якія спрабуюць уцягнуць вас у сумніцельную здзелку. 13 і 16 ліпеня чакайце прыемных звестак.

У ШАЛЯЎ працягваецца перыяд шанцавання. Неадкладная ліквідацыя дробных перашкод пракладзе шлях да поспеху. Вялікія грашовыя паступленні стануць асновай рэалізацыі новага праекта. Пастарайцеся прыцягнуць да ўдзелу ў ім вопытных экспертаў. Дзеці — крыніца радасці. Страла свавольнага Амура праб'е наскрозь нават самае цвёрдакаменнае сэрца.

СКАРПІЁН пагружаны ў работу па самую макаўку. Даб'яцеся лепшых вынікаў, калі знойдзеце надзейных памочнікаў. Імі могуць аказацца вашы блізкія і перш за ўсё — жонка. 14 або 15 ліпеня трэба расплаціцца з даўгамі, калі такія ёсць. Асобам старэйшага ўзросту астролаг рэкамендуе абавязкова наведаць храм Божы або раскрыць святое пісанне.

СТРАЛЕЦ, будзьце напагатове, каб своечасова распазнаць бліскучую магчымасць і не ўпусціць яе. Калі ўступіце ў дагаворныя абавязацельствы, няўхільна выконвайце іх, інакш падарвяце сваю рэпутацыю. Жанчынам, якія прысвяцілі сябе выкладанню і журналістыцы, зробяць цікавыя прапановы, звязаныя з пераходам на іншую работу. У вас палка закахаліся? Час пакажа, узнагарода гэта вам або пакаранне.

ГАРНЯКІ ЗНОЎ ПАПЯРЭДЖВАЮЦЬ

САЛІГОРСК. Незалежны прафсаюз гарнякоў Беларусі палічыў неабходным у чарговы раз папярэдзіць урад, што далейшае ігнараванне і зацягванне перагавораў з гарнякамі прывядзе да падзей, аналагічных сёлетнім веснавым.

НПГБ выступіў з заявай у адрас урада і старшыні Дзяржкампрома В. Куранкова. У ёй гаворыцца, што з боку органаў дзяржаўнага кіравання Рэспублікі Беларусь не зроблена ніякага канкрэтнага кроку, каб прадоўжыць перагаворы. Далей у заяве падкрэсліваецца, што ў Салігорску зноў узмацняецца напружанасць, якая выклікана незадавальненнем шахцёраў пазіцыяй урада. Сітуацыя нагадвае сакавік г.г., калі на рудніках пачаліся забастоўкі.

РАСЛІНЫ І ЗДАРОЎЕ

Зельнік

Народныя назвы: драмуха, залётнік, скрыпун, скрыпуцька. На Беларусі расце ва ўсіх абласцях на высечках, узлесках, гарах, каля дарог, на сухіх пясчаных глебах, сярод хмызняку, часам утварае суцэльныя зараснікі.

Шматгадовая травяністая расліна вышынёй 60—120 см. Сцяблы прамыя, цыліндрычныя, малагалінастыя, густа аблісцяваныя. Лісці пачарговыя, зверху цёмна-зялёныя, знізу шызавата-зялёныя, з выпуклымі жылкамі.

Цвіце ў чэрвені—ліпені. Кветкі пурпурова-ружовыя, сабраныя ў канечную доўгую гронку, раскрываюцца з 6 да 7 гадзін раніцы.

Плод — каробачка, падобная на стручок, складаецца з чатырох створак, са шматлікім насеннем, з пушыстым белым

Іван-чай (скрыпень)

чубікам. Адна расліна дае за сезон да 20.000 зярнят (да 1 кг). Карэнне доўгае, да 1 м.

У лісцях і карэнні іван-чаю змяшчаюцца бялковыя, дубільныя, слізістыя рэчывы, арганічныя кіслоты, флаваноіды, вугляводы, цукар, вітамін С (у тры разы больш, чым у пладах апельсіна).

Добры меданос.

Іван-чай называюць капорскім чаем па назве вёскі Капоры пад Санкт-Пецярбургам, дзе яго ўпершыню ў Расіі пачалі выкарыстоўваць замест кітайскага чаю.

У ГАСПАДАРЦЫ іван-чай высаджваюць як дэкаратыўную расліну для замацавання глебы на адхонах, у ярах, на чыгуначных насыпах. Са сцяблоў робяць мешкавіну, вяроўкі, драўніну для ізаляцыйных плітак. Насеннем з пухам набівалі падушкі, пярыны.

ДЛЯ ХАРЧАВАННЯ выкарыстоўваюць маладое лісце, парасткі, нераспушчаныя кветкавыя бутоны, карэнне. З іх гатуюць прыправы, салаты, гарніры, пюрэ.

Прыправы, закускі з іван-чаю.

ПРЫПРАВА З ІВАН-ЧАЮ. Маладое лісце і парасткі іван-чаю, медуніцу, шчаўе дробна нарэзаць, пасаліць, пакласці ў шкляныя слоікі, накрыць поліэтыленавымі накрыўкамі ці пергаментнай паперай. Захоўваць у халадзільніку. Выкарыстоўваць для запраўкі супоў, баршчоў, другіх мясных і рыбных страў. У прыправу можна дадаць [illegible] тэрмін захоўвання.

250 г іван-чаю, 50 г медуніцы, 100 г шчаўя, 45 г солі.

САЛАТА З ІВАН-ЧАЮ. Маладое лісце і парасткі бланшыраваць 2—3 хвіліны, нарэзаць, дадаць здробненую зялёную цыбулю, нацерці хрэн, соль. Запраўляць маянэзам ці смятанай.

100 г іван-чаю, 25 г зялёнай цыбулі, 25 г хрэну, 25 г смятаны (ці маянэзу), соль.

САЛАТА З ІВАН-ЧАЕМ. Свежую капусту і яблыкі дробна нашаткаваць, дадаць здробненую моркву, зялёную цыбулю, бланшыраванае лісце іван-чаю, падбелу, дзьмухаўцу, крапівы, соль. Перамяшаць. Запраўляць сумессю смятаны з маянэзам і пасыпаць зяленівам кропу і пятрушкі.

150 г капусты, 50 г морквы, 80 г яблыкаў, 25 г зялёнай цыбулі, 80 г лісця іван-чаю, па 50 г падбелу, дзьмухаўцу і крапівы, 200 г смятаны, соль, зяленіва кропу і пятрушкі.

Першыя стравы з іван-чаем

КАПУСТА З ІВАН-ЧАЕМ. У падсоленым булёне ці вадзе зварыць бульбу, корань пятрушкі і капусту. За 5—7 хвілін да гатоўнасці дадаць нарэзанае зяленіва іван-чаю, свербігузу, шчаўя. Запраўляць пасераванай морквай з цыбуляй, таматным соусам. Перад падачай на стол у талеркі пакласці кружочкі крута зваранага яйка, смятану, зяленіва кропу і пятрушкі.

500 мл булёну, 80 г іван-чаю, па 50 г капусты, свербігузу і шчаўя, 25 г морквы, 50 г бульбы, 30 г кораня пятрушкі, 30 г рэпчатай цыбулі, 20 г алею, 1 яйка, 20 г таматнага соусу, 20 г смятаны, соль, зяленіва кропу і пятрушкі.

Другія стравы з іван-чаем

КАРЭННЕ ІВАН-ЧАЮ СМАЖАНАЕ. Маладыя карані старанна прамыць халоднай вадой, нарэзаць на кавалкі даўжынёй 2—3 см, запаніраваць у сухарах і запячы ў духоўцы ці абсмажыць у топленым масле або алеі.

200 г карэнняў іван-чаю, 20 г паніровачных сухароў, 50 г топленага масла ці алею.

КАША З КРУП ІВАН-ЧАЮ. Высушанае карэнне здрабніць на крупы, усыпаць у закіпелае малако, пасаліць, увесці цукар і варыць да гатоўнасці.

200 г круп з іван-чаю, 800 мл малака, цукар, соль па смаку.

МУКА СА СКРЫПЕНЮ. Высушанае карэнне скрыпеню здрабніць на кавамолцы. Выкарыстоўваць у сумесі з зерневай мукой для выпечкі хлеба, аладак, блінчыкаў.

АЛАДКІ СА СКРЫПЕНЮ. Муку са скрыпеню і зерневую змяшаць, дадаць кефір ці сыраквашу, яйка, цукар, соль, старанна размяшаць. Пасмажыць аладкі на алеі ці топленым масле. Перад падачай на стол аладкі паліць смятанай ці растопленым маслам.

100 г мукі са скрыпеню, 200 г зерневай мукі, 500 мл кефіру, 1 яйка, цукар, соль па смаку.

ЧАЙ СА СКРЫПЕНЮ. Лісце скрыпеню, сушаныя яблыкі, шыпшыну, рабіну, моркву, сушаніцу ў роўных колькасцях перамяшаць. Сумесь заварыць, як чай.

ЧАЙ КАПОРСКІ СА СКРЫПЕНЮ. Маладое лісце скрыпеню падвяліць на паветры, скруціць у трубачкі, пакласці ў паліваныя чыгункі ці гліняныя гаршкі, злёгку ўвільгатніць вадой ці малаком, дадаць буйныя кавалкі морквы (можна дадаць мацярдушку і мяту перачную), вытрымаць у цёплай духоўцы ці печцы некалькі гадзін. Затым моркву выдаліць, лісце высушыць у цёплай духоўцы ці печцы, нарэзаць нажом. Выкарыстоўваць для заваркі чаю.

200 г лісця скрыпеню, 100 мл вады ці малака, 150 г морквы, па 5 г мацярдушкі і мяты перачнай.

У НАРОДНАЙ МЕДЫЦЫНЕ выкарыстоўваюць лісце, сцяблы, кветкі, карэнне скрыпеню. Яны аказваюць [illegible], болесуцішальнае, снатворнае, ранагаючае, лёгкае слабіцельнае дзеянне.

НАСТОЙ ТРАВЫ СКРЫПЕНЮ. 20 г сушанай травы настойваць у 200 мл кіпеню 2 гадзіны, працадзіць. Прымаць па 1 сталовай лыжцы 3—4 разы на дзень перад ядой пры калітах, гастрытах, язвавай хваробе страўніка і дванаццаціперснай кішкі, галаўным болі, бяссонніцы.

АДВАР З ЛІСЦЯЎ. 15 г здробненага лісця кіпяцяць у 200 мл вады 15 хвілін, настойваюць 1 гадзіну, працаджваюць. Прымаюць па 1 сталовай лыжцы 3—4 разы на дзень перад ядой пры гастрытах, калітах, язвавай хваробе страўніка і дванаццаціперснай кішкі. Адвар выкарыстоўваюць для прамывання ран, язваў, пролежняў.

АДВАР З КАРЭННЯЎ. 10 г карэння кіпяцяць у 250 мл вады 20 хвілін, працаджваюць. Прымаюць па 1 сталовай лыжцы 3—4 разы на дзень пры гастрытах, калітах, крывацёках, малакроўі, вострых рэспіраторных захворваннях. Выкарыстоўваюць для паласкання горла пры ангінах.

СВЕЖЫЯ ЗДРОБНЕНЫЯ ЛІСТЫ можна прыкладаць да пухлін, ранам, бо яны загойваюць раны, язвы, пролежні.

РАСПАРАНУЮ ТРАВУ З КВЕТКАМІ выкарыстоўваюць для кампрэсаў на балючыя месцы (суставы, мышцы, косці).

Супрацьпаказанняў не выяўлена.

НАРЫХТОЎВАЮЦЬ траву, лісце, кветкі іван-чаю (скрыпеню) ў час цвіцення, сушаць у засені, пад навесам, на гарышчах, адкрытых верандах, у памяшканнях, добра праветраных.

Карэнні выкопваюць восенню, ачышчаюць ад зямлі, сушаць у сушылках, печах, духоўках пры тэмпературы 65—70°С.

Захоўваюць сыравіну ў сухім памяшканні, якое праветрываецца, перыядычна кантралююць.

Тэрмін захоўвання травы — 2 гады, карэнняў — 3 гады.

Ніна АЛЯКСЕЙЧЫК, Валер САНЬКО.

Чалавечае сэрца разлічана мінімум на 500 гадоў

— ТАК ЛІЧЫЦЬ КІРАЎНІК БЕЛАРУСКАГА АЗДАРАЎЛЕНЧАГА ЦЭНТРА «ВУЧЭННІ РАМІНА ГАРАЕВА» СЯРГЕЙ РАЕЎСКІ

Упершыню пачуўшы пра Сяргея Раеўскага, я хутчэй асацыятыўна, чым свядома ўспомніў [illegible] па «Вайне і міры» [illegible] хвілін пасля нашага знаёмства высветлілася, што Сяргей — адзін з нашчадкаў таго самага легендарнага генерала, які сапсаваў настрой Напалеону на Барадзінскім полі. [illegible] У 11-й гарадской паліклініцы [illegible] Сяргей Раеўскі ўзначальвае беларускі аздараўленчы цэнтр «Вучэнні Раміна Гараева». [illegible] Аб цэнтры фактычна не пісалася ў прэсе, а людзі, узбуджаныя расказамі знаёмых аб цудах выздараўлення, ідуць менавіта сюды. Часта з апошняй надзеяй на пазбаўленне ад цяжкай хваробы.

Размова з Ірынай Галінскай, мінчанкай, якая толькі што закончыла БДУ, адбылася ў прыёмнай цэнтра. На мае пытанні яна адказала адразу пасля чарговага сеанса.

— Калі я звярнулася да ўрачоў, яны безагаворачна настойвалі на аперацыі, — дзяўчына ўсміхнулася, нібыта расказвала не аб цяжкім захворванні, а аб перамозе ў тэлеперадачы «Шчаслівы выпадак». —У мяне — вялікая кіста. Дакладней, была. Пасля 14 сеансаў у цэнтры яе больш не існуе. Разумееце, я зусім здаровая!

Пайшла да ўрача. Мне кажуць: так не бывае, каб кіста знікла без скальпеля. Нават слухаць мяне не хацелі. Маўляў, не можа быць—і кропка. Праверылася на апараце «УЗІ» —кісты няма. Дарэчы, нават родныя не вераць, што я магла выздаравець.

У мяне не было ніякіх прычын не давяраць Ірыне Галінскай, і ўсё ж сумненне трывала засела недзе ў глыбіні падсвядомасці. Сяргей Раеўскі ў гэты час размаўляў па тэлефоне.

— Дзякуй, але нам не патрэбны ніякія прыборы. Вось іменна — ніякія. Электракардыяграму я раблю рукамі.—Ён паклаў трубку і, заўважыўшы ў маіх вачах недавер, сказаў:— Гэта чыстая праўда. Мае прыборы—рукі. Магу, напрыклад, ціск змерыць.

«Папаўся, дарагі», — падумаў я і рашуча зняў пінжак. Раеўскі ўсміхнуўся і папрасіў у адной з памочніц сантыметр. Апошняга не аказалася, і яго замяніла рулетка.

— Магу крыху памыліцца, метал дае свой фон.

Рулетка лягла на маю руку. Сяргей, не дакранаючыся да мяне, правёў побач з металам далоняй.

— Сто сорак на дзевяноста—спакойна назваў ён мой звычайны ціск. Час нашага знаёмства да таго моманту вылічваўся некалькімі дзесяткамі хвілін. І ўсё ж я папрасіў урача. З прыборам.

Увайшла сімпатычная жанчына ў белым халаце. Як высветлілася, загадчыца аддзялення аднаўленчага лячэння Ірына Касцюхіна. Таномертр паказаў тыя ж параметры, якія назваў Раеўскі...

Сяргей лічыць сябе вучнем вядомага лекара Раміна Гараева стваральніка вучэння, у аснову якога ляглі пастулаты тыбецкай медыцыны. Апрача таго, Раеўскі больш як паўгода вучыўся ў адным з будыйскіх манастыроў у Бураціі. Некалькі слоў аб сутнасці лячэння ў цэнтры. Запаведзь нумар адзін — поўная адсутнасць таблетак і міксутр. Узамен іх прымяняецца метад біяэнергакарэкцыі поля чалавека. Раеўскі перакананы, што дастаткова чалавеку навучыцца правільна дыхаць, харчавацца, займацца спортам, пазбавіцца ад школьных эмоцый [illegible] Наша сэрца разлічана на 500 гадоў работы.

— Чалавек павінен знаходзіцца ў энергетычным адзінстве з прыродай, тады яна нам будзе даваць энергію жыцця. Мы ж выкідаем у яе злосць, прагнасць, зайздрасць. І гэта атрымліваем узамен. Нашы адмоўныя эмоцыі не знікаюць бясследна. Іх скапленне непазбежна вядзе да трагедый. Успомніце землетрасенні ў Арменіі, Грузіі. Прычына іх—масавае азлабленне. Энергетычная гармонія была парушана, у выніку—стыхійныя бедствы.

— А як Чарнобыль? — пытаюся я.

— Царкоўны звон знішчаў мікробы. Факт даказаны. Гэта я да таго, што свет мы пазнаём праз гук, літару, колер. Гэта своеасаблівыя колы жыцця. Здараецца, мы грэбуем імі, і тады—трагедыя. Удумайцеся ў назву — Чарнобыль. Чорная быль. Гэта ж не выпадкова. Вышэйшы розум гэтай назвай як бы папярэджваў нас, а мы пабудавалі АЭС. Дарэчы, Нострадамус прадказаў гэту аварыю 500 гадоў назад.

Людзі створаны так, што іх энергетычныя магчымасці здольныя перамагчы любыя хваробы або стыхію. Галоўнае — дапамагчы чалавеку зразумець і паверыць у гэта.

Мяркуючы па водгуках пацыентаў, Раеўскаму і яго памочнікам гэта ўдаецца. За месяц існавання цэнтра яго наведалі звыш 70 хворых. Пакуль што няма ніводнага адмоўнага водгуку. Затое шмат фактаў, калі хворы змог пазбавіцца ад болю, паверыць у нармальнае жыццё.

Малалетні Андрэй Чырва ў лютым атрымаў траўму нагі. Боль у суставах і пазваночніку не сціхаў. Пасля чатырох сеансаў ён знік.

У другога мінчаніна, Вадзіма, справа больш сур'ёзная, але, на думку Сяргея Раеўскага, зусім не безнадзейная. [illegible] — і Вадзім здольны стаць на ногі.

Мінчаніну Аляксандру Паўлавічу Ганчарову ўрачы рэкамендавалі толькі адно — ампутацыю нагі. [illegible] Раеўскім, і «безнадзейны» хворы танцаваў у кабінеце чачотку.

Пералічэнне выпадкаў, падобных названым, можна прадоўжыць. У цэнтры лечаць захворванні сардэчна-сасудзістай сістэмы, лёгкіх, печані, псіханеўрозы, эпілепсію. Ёсць прыклады, калі нават паляпшаліся аналізы ў хворых лейкеміяй...

— Я катэгарычна не разумею, — разважае Сяргей, — тых, хто думае: дажыву да 60 —70 гадоў — і хопіць. Людзі падсвядома падштурхоўваюць уласны арганізм да лятальнага выхаду. Праграмуюць разумны камп'ютэр, які называецца чалавечым мозгам. Вялікае непаразуменне. Мы павінны настройваць сябе на жыццё, на вечнасць, дасягнуўшы гармоніі з навакольным светам. Да 113 гадоў мы дапамагаем арганізму накопліваць энергію, далей ён здольны функцыянiраваць без падсілкоўвання. Калі людзі навучацца гэтаму, захворванні знікнуць.

...Развітваючыся з Сяргеем Раеўскім, я звярнуў увагу на доўгую чаргу ля дзвярэй кабінета. Водгукі — лепшая рэклама. Мы ведаем, колькі людзей шукаюць апошнюю надзею на выздараўленне. Магчыма, ім дапамогуць у аздараўленчым цэнтры. Таму паведамляем нумар тэлефона цэнтра — 21-10-22.

Аляксандр ТАМКОВІЧ.

З «Дыснейлендам» пачакаем,

або Якая «індустрыя» забаў на Беларусі

Са старажытных часоў дайшоў да нас знакаміты лозунг: «Хлеба і відовішчаў!». І калі з першай часткай гэтай фразы мы больш-менш знаёмыя (ведаем цэны на тавары і прадукты харчавання, выслухоўваем жудасныя і аптымістычныя прагнозы і даныя аб стане эканомікі, навучыліся нават адрозніваць брокера ад менеджэра і не блытаць дывідэнды з дысідэнтамі), то відовішчы ў шырокім сэнсе гэтага слова большай часткай зводзяцца ў звычайнага сярэднестатыстычнага грамадзяніна Беларусі да наведвання кіно ці тэатра (раз у квартал), адпачынку ў Крыме або прыёму ці наведвання гасцей з абавязковай у такіх выпадках бутэлькай. Мала хто задумваецца над тым, у якім стане знаходзіцца разгалінаваная сетка забаўляльных устаноў на Беларусі і чым яна «дыхае», якія праблемы яе хвалююць...

Цудоўныя ўспаміны з дзяцінства аб катанні на каруселях, рэклама фірмы «МАЛС»: «Ігральны бізнес — гэта залатое дно», страшныя гісторыі ідэолагаў часоў застою аб каварстве «аднарукіх бандытаў» і апошнія паведамленні аб тым, як Ала Пугачова прайграла ў Омскім казіно 15 тысяч рублёў і пайшла адтуль вельмі задаволеная — вось той багаж ведаў аб «індустрыі забаў», якім валодаў я да размовы з адным дасведчаным і кампетэнтным чалавекам, які па роду сваёй дзейнасці заклікаюць пастаўляць нам «відовішчы».

Дык якая ж індустрыя забаў на Беларусі? — менавіта з такога пытання пачалася наша размова з **генеральным дырэктарам арэнднага аб'яднання «Белатракцыён» Аляксандрам Фядотавічам КАЛІНІНЫМ.**

— «Белатракцыён» — вельмі буйное арэнднае прадпрыемства, гэта адна з вядучых фірм падобнага профілю ў еўрапейскай частцы СНД. Перш за ўсё мы развіваем зараз новы напрамак, якога раней не магло быць ва ўмовах пануючай тады ідэалогіі,—ігральны бізнес. Таму і адкрываем разгалінаваную сетку ігральных залаў фактычна ва ўсіх значных гарадах Беларусі.

Яшчэ адзін бок нашай работы — стварэнне сеткі казіно ў рэспубліцы, дзеля чаго на працягу гэтага і наступнага гадоў плануем адкрыць 3—4 высакакласныя казіно ў некаторых абласных цэнтрах і ў Мінску.

Трэба сказаць, што «Белатракцыён» — не манапаліст у сваёй галіне. Акрамя нас, дзейнічаюць шмат аналагічных прадпрыемстваў (у асноўным уласных і акцыянерных), якія развіваюць індустрыю забаў на камерцыйнай аснове. Таму гаворка пойдзе аб тым, што адбываецца ў сістэме «Белатракцыён». Становішча, на жаль, не вельмі добрае.

Індустрыя дзіцячых забаў знаходзіцца проста ў заняпадзе. Існуючае падаткаабкладанне і гіперінфляцыя не дазваляюць рэнтабельна эксплуатаваць тыя ігральныя аўтаматы, якія былі раней асновай нашай дзейнасці.

Адсутнасць разменнай манеты па 15 капеек, на якую раней гулялі, вымушае рэзка скараціць колькасць залаў і звальняць людзей. Ды і не толькі ў гэтым справа. Уявіце сабе, кошт націску адной кнопкі, напрыклад, у аўтамаце «Марскі бой» перавысіў даўно паўтара-два рублі, а пакуль што ў яго гуляюць за тры-чатыры пятнаццацікапеечныя манеты, наогул жа рэальныя страты ад ігральных аўтаматаў ужо склалі каля 700 тысяч рублёў. Установім мы рэальныя цэны. Што тады? За паўтара рубля ніхто ў гэтыя аўтаматы гуляць не будзе. І вось тут я б задаў справядлівае пытанне нашым беларускім заканадаўцам — чаму нават у галіне дзіцячых забаў няма льгот па падатках? Так немагчыма вытрымаць ніякую канкурэнцыю. Ды і па іншых напрамках, такіх, як канцэртная дзейнасць, відэапракат, ігральны бізнес, сістэма падаткаабкладання нас не стымулюе, а душыць.

— Ці не сведчаць прыведзеныя факты аб павольным заняпадзе забаў у нашай рэспубліцы?

— Сапраўды, надыходзіць мяжа, калі большая частка працаздольнага насельніцтва не мае сродкаў, каб плаціць за забавы вялікія грошы. Людзі вырашаюць у першую чаргу бытавыя і сацыяльныя праблемы, а потым ужо думаюць пра «відовішчы». Аднак я б не рабіў песімістычных прагнозаў. Адбываецца расслаенне грамадства на багатых і бедных, а значыць, ёсць людзі з «лішнімі» грашыма, якія няма куды ўкласці і якія робяць ціск на спажывецкі рынак Беларусі. Хуткае развіццё ігральнага бізнесу — адзін з галоўных «лекаў» у стабілізацыі фінансаў нашай рэспублікі.

З другога боку, не можа не турбаваць становішча са звыклымі тэхнічнымі забавамі тыпу атракцыёнаў у парках культуры і адпачынку. Шматразовы рост расходаў на электраэнергію, будаўнічыя матэрыялы, іншыя неабходныя сродкі вымушае нас значна павышаць кошт арэляў і каруселяў савецкай і замежнай вытворчасці. І ўсё роўна грошай на развіццё матэрыяльнай базы амаль не застаецца. Таму гаварыць аб перспектывах пакуль яшчэ рана, але і заняпад, я лічу, з'ява кароткачасовая.

— Аляксандр Фядотавіч, хадзілі чуткі аб стварэнні на Беларусі парку, накшталт сусветна вядомага «Дыснейленда». Наколькі яны апраўданыя?

— Сапраўды, гэта пытанне ўзнімаў некаторы час назад генеральны дырэктар НВА «Цэнтр» спадар Шаплыка. Прайшло яно вельмі шмат узгадненняў у розных інстанцыях і ўжо набліжалася да афіцыяльнага дазволу, як у апошні момант пачалася не зусім зразумелая кампанія ў беларускім друку. Арганізатараў праекта абвінавацілі ў тым, што яны хочуць выкінуць на вецер народныя грошы, хаця на самай справе забудова «цуда-парку» павінна была весціся метадам долевага ўдзелу зацікаўленых структур. Так і пахавалі тую ідэю.

Аднак у нас і цяпер ёсць задумка стварыць у Мінску, у раёне праспекта Машэрава, невялічкі «Дыснейленд» па апошняму слову тэхнікі. Але, па-першае, па гарвыканкому ўжо два гады «блукаюць» дакументы аб выдзяленні неабходнай плошчы, а па-другое, мы сутыкнуліся з пэўнымі фінансавымі цяжкасцямі, бо стварэнне такога парку патрабуе буйных капітальных укладанняў. Цяпер мы не вельмі фарсіруем гэта пытанне, таму што звычайны прымітыўны атракцыён, які раней каштаваў 20—30 тысяч рублёў, «цягне» па сённяшніх цэнах на некалькі мільёнаў.

— Вы ўпамянулі ў адным з адказаў аб стварэнні на Беларусі сеткі казіно. Напэўна, гэта будуць элітарныя ўстановы?

— Неабавязкова. У краінах Захаду казіно — звычайная ўстанова, куды ходзяць людзі, якім гэта падабаецца. Канешне, у нас гэта не для бедных. Аднак пры жаданні туды можа пайсці практычна кожны, каму споўнілася 18 гадоў. Не штодзённа, вядома, бо не ходзіце ж вы кожны дзень у кіно ці ў рэстаран. Акрамя пацяшальнай, адна з галоўных функцый казіно — выцягванне лішніх грошай у насельніцтва. Дарэчы, у казіно можна будзе гуляць як на валюту, так і на рублі, а персаналу гульня забаронена.

— Беларусь мае вельмі выгаднае геаграфічнае становішча. Як развіваюцца міжнародныя кантакты «Белатракцыёна»?

— Нашы кантакты з замежнымі партнёрамі вельмі шырокія. Мы падтрымліваем іх і перапіскай, і асабістымі сустрэчамі, і афіцыяльнымі перагаворамі. Не хочацца раскрываць карты, але скажу, што ўжо завязваюцца сумесныя праекты з буйнейшымі еўрапейскімі кампаніямі ў галіне забаўляльнага бізнесу. Яны, напэўна, дапамогуць нам і з сучасным абсталяваннем.

— Аляксандр Фядотавіч, як завяршылася нашумелая гісторыя з мільёнам, выйграным на галандскім аўтамаце ў Палацы культуры Белсаўпрофа?

— Гэтая гісторыя яшчэ працягваецца. Справа знаходзіцца ў судзе, які пакуль адкладвае працэс. У любым выпадку наш пункт гледжання не пераменіцца — выйгрышу тады не было. Мы многа разоў «пракручвалі» гэтую сітуацыю, нават паказвалі па тэлевізары. Таму маем падставы казаць упэўнена. Проста нельга лічыць любое паказанне аўтамата выйгрышам, асабліва пры яго выключэнні. Аднак усё вырашыць суд.

Станіслаў СУЛКОЎСКІ.

ТЭЛЕБАЧАННЕ

11 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

11.00. Тыдзень планеты. Міжнародны агляд.
11.15. Ліфт XX. Сумесная праграма з выдавецтвам «Эрыдан».
12.10. «Лета ў ракавіне». Маст. фільм з субцітрамі (Югаславія). 1-я і 2-я серыі.
14.50. Да 60-годдзя Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі. «Зала Арфея». Іграе ансамбль флейтыстаў.
15.20. Для дзяцей. «Суперкніга». Мультфільм. 10-я серыя.
15.55. «Пастка». Маст. фільм.
17.25. «Бенефіс-925». Свята Мінска.
18.40. Мультфільм.
18.50. Канцэрт ансамбля песні і танца Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.25. Бізнес-клуб «Партнёр» прапануе... Дабрачынны тэлеаўкцыён.
21.35. «Сінема» прадстаўляе: маст. фільм «Я ведаю, што ты ведаеш...» (Італія).
23.10 Беларускія музычныя весткі.
23.45. НІКа.

І канал. Астанкіна

11.20. Свята ў Арлеане.
11.40. «Даходнае месца». Тэлевіктарына.
12.30. Прэм'ера дак. фільма «Немцы ў другой сусветнай вайне». Фільм 5-ы «Драма ў паветры і на моры».
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.25. Кніжны двор.
15.15. Маст. фільм «Лёгкія крокі».
16.55. Брава.
17.55. Мультфільм «Пчала Мая».
18.25. «Забойства». Маст. фільм з кінасерыі «Карупцыя».
19.45. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. Пад знакам задыяка. «Рак».
22.05. Еўропа плюс.
23.00. Навіны.
23.25. Начны канал. «Сон».

Канал «Расія»

12.00. Канцэрт ансамбля «Бярозка».
13.00. Весткі.
13.20. «Як праводзяць канікулы Болек і Лёлек». Мультфільм (Польшча).
14.25. Тэнісны агляд.
14.55. Казырная дама.
15.25. Тэатральны раз'езд. Хто дапаможа тэатру.
16.15. Пілігрым. Расійскае бюро падарожжаў.
17.00. Кантрасты.
17.40. Парламенцкі веснік.
17.55. Праграма «А».
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. Рэтра-КВЗ. «Падмаскоўныя хлопцы».
20.15. Фестываль мастацтваў «Красная плошча запрашае...» Дэйв Сцюарт і Лонданскі камерны аркестр.
22.00. Весткі.
22.20. З залы Канстытуцыйнага суда Расіі.
22.50. «Гракі». Маст. фільм.

12 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

11.00. Для школьнікаў. Пра шахматы і шахматыстаў.
11.30. «Левашова — ленінградскія Курапаты».
12.10. Асілак. Тэлевізійны спартыўны клуб. Прамая лінія.
13.00. НІКа. Нядзельны дадатак.
13.45. «Не жадай зла, злом павернецца». Хірамант В. М. Прыбыльская.
14.00. Мінская брама. Канцэрт мужчынскага хору «Унія».
15.25. Студыя «Мэта». Тэлепраграма «Культура».
16.25. Філасофія здароўя. Сустрэча з паслядоўнікамі Парфірыя Іванова.
17.00. Святочны карагод. Фестываль дзіцячай творчасці.
18.00. Мультфільмы.
18.25. «З панядзелка...» Мы і рынкавая эканоміка.
19.10. Запрашаем на вячоркі. «Купалле». Фальклорны калектыў санаторыя «Світанак» (г. Любань).
20.00. Панарама.
20.25. На шляху да Барселоны. Алена Шаматульская. Мастацкая гімнастыка.
20.40. Калыханка.
21.05. «Сінема» прадстаўляе: маст. фільм «Стваральнік палітычных вобразаў» (ЗША).
22.35. Каралеўскае паляванне. Шоу-казіно.

1 канал. Астанкіна

11.05. IX Міжнародны фестываль тэлепраграм народнай творчасці «Вясёлка». «Прыходзь і глядзі» (Швейцарыя).
11.40. Гэта вы можаце.
12.20. Свет у вольны час. «КТБ-1» і канал «Франс Інтэрнасіянал» прадстаўляюць...
13.00. Дак. фільм з серыяла «Запаведнікі дзікай прыроды». Фільм 6-ы.
13.30. Маст. фільм «Марк і Сафі». Фільм 6-ы.
14.00. Навіны (з сурдаперакладам).
14.20. Дыялог у прамым эфіры
15.05. Клуб падарожнікаў.
15.55. «Шмат галасоў — адзін свет». Народныя казкі і прытчы розных краін. «У пошуках сонца» (Конга).
16.05. Панарама. Штотыднёвая міжнародная праграма.
16.45. Тэлелоцыя.
16.55. Уолт Дысней прадстаўляе...
17.45. Навіны.
18.00. «Крыху аб сабе». В. Талызіна, Т. Догілева.
18.35. «Рой». Маст. фільм.
21.00. Вынікі.
21.45. Спартыўны уік-энд.
22.00. Музычны вечар у Расійскай акадэміі культуры.
0.55. «Руанская дзева па мянушцы Пышка». Маст. фільм.

Канал «Расія»

12.00. Тэатр паэзіі. В. Хлебнікаў.
13.00. Весткі.
13.20. Дыялогі дылетантаў.
13.55. XX стагоддзе: у кадры і за кадрам.
15.00. Прэзентацыя Тыдня тэлевізійнага кіно ЗША на Расійскім тэлебачанні.
15.30. Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе «Формула-1».
18.00. Момант ісціны.
19.00. Весткі.
19.20. Свята кожны дзень.
19.30. «Мне не жыць без Расіі». Дабрачынны канцэрт у фонд Цэнтра рэабілітацыі воінаў-інтэрнацыяналістаў і ўдзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны.
21.00. Крымінальны канал. «Зусім сакрэтна».
22.00. Весткі.
22.20. «Культпаход у тэатр». Маст. фільм.
23.50. Рок-кафэ.

РАДЫЁ

12 ліпеня

Апошнія паведамленні: 6.00, 7.50, 15.00, 19.45, 23.00. 6.15 — канцэрт для працаўнікоў вёскі. 7.20 — «Добры настрой». Канцэрт. 7.35 — «Дзесяць мінут сацыёлага». 8.00 — вершы В. Лужкоўскага. 8.40 — народныя песні і рамансы спяваюць Т. Пячынская і В. Кучынскі. 9.15 — «Кава на траіх». Гумарыстычная перадача. 10.00 — «Жадаю Вам...». Канцэрт-віншаванне. 11.00 — «У эфіры — Гомель». Публіцыстычная перадача. 11.30 — «У вольную часіну». 12.00 — «Адлюстраванне». Грамадская думка ў святле сацыялогіі. 12.20 — «Прагрэс». Весткі з рэспубліканскай Акадэміі навук. 12.30 — «Знаёмае і незнаёмае». Канцэрт-загадка. 14.00 — «Чалавек сярод людзей». 15.15 — «Прэм'ера песні». 15.30 — «Ветэран». Радыёчасопіс. 15.50 — «Скарб». Навіны страхавой справы. 16.05 — «Крылы». Мастацка-публіцыстычная праграма. 17.00 — «Крыніца натхнення». Нататкі літаратуразнаўцы Т. Голуб. 17.30 — канцэрт-успамін. 18.00 — «Дудка беларуская». Праграма духоўнага адраджэння. 18.40 — «Канцэртнае жыццё рэспублікі». Музычная праграма. 19.45 — «Дзень нашага жыцця». 20.05 — вячэрняя казка. 20.30 — «Вячэрнія зарніцы. 21.00 — «Наша гасцёўня». Сустрэча з А. Лойкам і А. Атаманавым. 21.50 — А. Кудравец. «Жанчыны». Інсцэніраванае апавяданне. 22.30 — «З калекцыі філафаніста». 23.10— «Музычная хваля». 0.00 «Начны канал».

НАДВОР'Е

11 ліпеня

Сёння ўдзень па рэспубліцы малавоблачнае надвор'е, пераважна без ападкаў. Тэмпература паветра ў Магілёве, Віцебску — 24—26, Мінску — 25—27, Гродна, Гомелі — 26—28, Брэсце — 27—29 градусаў цяпла.

У наступныя двое сутак па заходняй палавіне рэспублікі чакаюцца кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ўначы — 10—15, удзень — 24—29 градусаў цяпла.

Л. САНКЕВІЧ, інжынер-сіноптык.

Ездзіць за мяжу лепш, чым працаваць. І ўсё ж...

МІНСК. Прэзідыум Акадэміі навук Беларусі прыняў пэўныя абмежаванні для тых кіраўнікоў, якія маюць намер сумяшчаць доўгатэрміновыя замежныя паездкі з дзейнасцю на кіруючай пасадзе. Выклікана гэта рашэнне тым, што многія «начальнікі» навукова-даследчых устаноў і іх структурных падраздзяленняў з-за замежных камандзіровак працяглы час не кантралююць сваіх падначаленых, што адбіваецца на выніках работы. Вось цяпер прыйдзецца выбіраць паміж камандзіроўкай і работай.

ФІЛЬМЫ ТЫДНЯ

● «НЕВЯРТАНЕЦ»
● «ІМІТАТАР»
● «ДВА ПАТРОНЫ НА МАМАНТА»
● «ПА ЗАКОНУ ДЖУНГЛЯЎ»

Рэжысёр Сяргей Снежкін, які атакаваў камсамольскіх функцыянераў у скандальным фільме «ЧП раённага маштабу», працягвае непрымірымую бітву з істэблішментам у новай кінабомбе «НЕВЯРТАНЕЦ» па сцэнарыю публіцыста Аляксандра Кабакова, знятай на кінастудыі «Ленфільм».

Работа над карцінай працягвалася два гады — тэрмін рэкордна доўгі. Не таму, што кінагрупа працавала марудна. Проста ёй пастаянна перашкаджалі, забаранялі то адно, то другое. У выніку фільм аб ваенным перавароце ў краіне дайшоў да нас у дні, калі рэальны путч ужо здзейсніўся. Была зусім рэальная небяспека, што ён не ўбачыць свету ніколі. У тым, што яго паказалі па Ленінградскім тэлебачанні ў трывожную ноч з 20 на 21 жніўня,— заслуга дырэктара «Ленфільма» А. Галутвы, вядомага кінарэжысёра А. Германа і мэра горада А. Сабчака.

На экране — падзеі, прадказаныя кінадраматургам Аляксандрам Кабаковым некалькі гадоў назад.

Канешне, супадзенні ўражвалі. Калоны танкаў з мёртвымі сінімі вачніцамі рухаюцца па набярэжнай Масквы-ракі. Салдаты ў плямістай форме арудуюць прыкладамі. Страляніна. Генералы-путчысты цэляцца ў ціры ў партрэт Гарбачова. Нікчэмны дурань з лёгкасцю згаджаецца стаць прэзідэнтам.

У кінатэатрах і клубах рэспублікі будзе паказвацца таксама новая каляровая мастацкая кінастужка «ІМІТАТАР» сумеснай вытворчасці Кіеўскай кінастудыі імя А. Даўжэнкі, вытворчага аб'яднання «Рэле і аўтаматыкі», кіеўскага кааператыва «Парсуна».

У другі час талент Ігара Луцэнкі — імітацыя чужых галасоў — адкрыў бы яму дарогу на эстраду. Але ў наш неспакойны век, калі абвострана варожасць партый і груповак, калі працягвае дзейнічаць тэлефоннае права, а само жыццё хісткае і няўстойлівае, Ігар вымушаны выкарыстаць свой талент з карыслівай мэтай...

Галоўныя ролі выконваюць Ігар Скляр, Наталля Лапіна, Аляксей Жаркоў, Людміла Гурчанка, Людміла Лобза.

...Пусцеюць рускія вёскі. Народ, асабліва моладзь, цягнецца ў горад. Некалі так здарылася і з героем фільма Мікітам, якога паклікала шумнае сталічнае жыццё. І вось цяпер, праз шмат гадоў, ён вяртаецца назад, у сваю разбураную вёску.

Старшынёй калгаса тут яго стары сябар, і Мікіта ўладкоўваецца да яго на работу шафёрам грузавіка. Акрамя таго, наш герой знаёміцца з сімпатычнай сакратаркай старшыні Варай, якая сумуе па «прыстойных» жаніхах. Дзяўчына адразу разумее, што перад ёю «сапраўдны мужчына»: стройны, шырокі ў плячах, не дурны, да таго ж яшчэ мае такую рэдкую ў вёсцы апаратуру, як відэа. Не адкладваючы справы, Варка з'яўляецца да яго дадому і, уключыўшы відэа, адразу бярэцца за гаспадарку... А аб тым, як развіваліся падзеі далей, гледачы даведаюцца, паглядзеўшы новую каляровую мастацкую кінастужку «ДВА ПАТРОНЫ НА МАМАНТА» вытворчасці кінастудыі «Ялтафільм» пры ўдзеле асацыяцыі ГКА «Валеалогія».

Кінамайстрамі былога СССР і Індыі знята двухсерыйная мастацкая кінастужка «ПА ЗАКОНУ ДЖУНГЛЯЎ». Твар чароўнай бландзінкі, якую Шанкар выратаваў ад вернай смерці ў джунглях, быў яму добра знаёмы — увесь горад стракацеў рэкламай і афішамі савецкага цырка, з якіх прамяніста ўсміхалася яна, Наташа Малініна. А калі сціплага паляўнічага разам з яго гадаванцам-сланом запрасілі папрацаваць у савецкім цырку, радасці Шанкара не было мяжы. Праўда, Чангал, яго сяброўка з дзяцінства, бачыла ў гэтым сур'ёзныя перашкоды для іх вяселля. Не спяшаўся радавацца і дрэсіроўшчык Махкам, які доўга і настойліва заляцаўся да Наташы... «Сэрцы чатырох» пакутавалі, раўнавалі. Да таго ж, каб насыціць фільм яшчэ большым напалам страсцей, на сюжэтным гарызонце з'явіліся цёмныя сілы — гандляры наркотыкамі Біб, Боб і Факір, якія спрабавалі выкарыстаць цыркавыя клеткі звяроў для перавозкі гераіну...

НА ЗДЫМКУ: Ігар Скляр у фільме «ІМІТАТАР».

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. ЦІХАНОВІЧ, С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220041, гор. Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77, рэдакцыя газеты «Звязда». ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная — 32-51-05, аддзела пісьмаў — 32-04-52, 32-41-92, навін — 32-60-13, даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-35-91.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Тыраж 81.098. Індэкс 63.850. Зак. № 138. Выходзіць 250 разоў на год. Нумар падпісаны ў 21.00.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12